

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėnyne, Chicago, Ill.
Metinė Prems: \$2.00
Savienytose Valstijose \$2.50
Kanadoje ir Meksikoje \$3.00
Visose kitose viešpatystėse \$4.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos meta skaitomi nuo dienos užrašymo, ne nuo Naujų Metų. Apie prenumeratą klauskite laisvai. Adresas: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States \$2.00
To Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address: A. OLSZEWSKI, Pub., 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGSEJIS (SEPTEMBER) 1 d., 1916 M.

No. 35

Didėji Karė.

Svarbumas karės iš vakarų vėl persikėlė kokiame laikui ir rytus, kur talkininkai pradėjo smarkesnę ofensyvą visame fronte. Čia su jais susidėjo daugiau kraštų. Rumanija, kaip laukta nuo seniai, apreiškė nuo rugpjūčio 28 d. karę Austrijai. Tokiu būdu dabar karė dalyvauja jau 14 kraštų, o galima laukti, kad ir Grikija išdrys taipgi atvirai susiristi su talkininkais, ir ją padrąs Rumanijos karės pradėjimas. Rumanija rodo karę apsaugė tik Austrijai, bet ir Vokietijai iš Bucharesto atsaukė savo ambasadorių ir jis apreiškė, jog ir Vokietijai pradeda karę su Rumanija. Karė negalės išvengti nei Bulgarijai su Turkija, kaip jos negalėjo išvengti ir Italija su Vokietija, kuomet Italijos kariūnėnė tapo pasiūstą ant Balkanų pussalo, kur veikia drauge su bulgarais ir vokiečiais. Svarbiausiu dabar yra—kiek kariūnėnė gali Rumanija pastatyti? Paryžių apskaito, kad ji gali tuoj karėn stumti 800,000 kariūnėnų ir dar 175,000 atsargos, taigi, kad ji gali pastatyti netoli milijono gery ir gerai apginkluotų kariūnėnų ir amunicijos gerai aprūpintų 4 mėnesiams. Skaitliui kariūnėnų gal perdaug perdėtas, bet visgi Rumanija jau sumobilizuotų kariūnėnų turi pusę milijono. Amuniciją ji sau gabeno iš Vokietijos, bet jeigu karė užsitrauktų ilgiau, amuniciją ir jai turėtų rupinti talkininkai. Bet Rumanijos susidėjimas gali sukubinti karės užbaigimą, nes Vokietija ir jos padėtojai ant galo turi su prasti, kad prieš visą svietą atsiiremti neįstengs, o juo karė ilgiau užsitraukia, juo daugiau atsiranda Vokietijos priešų. Iki šiol rodo Vokietija nerodo nusiminimo, bet kitaip daryti negali, netik padėtojams, bet net loemiams piliečiams turi rodyti gerą miną biogame lošy, nes kitaip jie visi galėtų kreipties prieš pradėjusią karę savo valdžias.

Atmonijimui talkininkams vokiški agentai nuo seniai stengėsi prieš Anglijos valdžią sukelti Indijų gyve tojus, kad ji visas savo pajegas negalėtų prieš vokiečius pasiūsti ir kaip kur pasisekė mahometonus sukelti, bet anglams pasisekė ant sukiliųjų užsūndyti mahometonų nekenčiančius buddistus, kurių Indijoje yra daug daugiau negu mahometonų, todėl buddistai įstengia sukiliūsi suvaldyti. Ir Indijoje gyvenanti amerikoni užtikrina, kad vokiškai ten prieš Anglijos valdžią negali pasisekti.

Prie Vengrijos rubėžij jau buvo susirėmimai rumonų su austrais, bet austrai giriasi, kad jie priešus sumušė. Matyt tai buvo tik toliau nužengusių prysakinį kariūnėnės dalių susirėmimas, kokį ant galutinos mušio išiegos papras'ai neturi įtekmės.

Rumanijos karės pradėjimas Vokietijai vodingas ne vien todėl, kad jos kariūnėnė sudrutina talkininkų pajegas, bet dar labiau todėl, kad dabar Vokietija jau iš Rumanijos negalės sau maisto gabenti, negalės jo gabenti per Rumaniją iš Turkijos ir Bulgarijos. Prieš karę vien iš Rumanijos Vokietija parsigabendavo 1,500,000 tonų javų ir kitokių maisto produktų. Per Rumaniją iš Turkijos gaudavo dikta metaly reikalingų amunicijos dirbimui. Dabar ir rusai turės atvirą kelią per Rumaniją Bulgarijon, ir Konstantinopolin galės lengviau prisigriebti negu talkininkai nuo Dardanelių. Bulgarija, vietoj grumtiesi su talkininkais ir Grikais prie Salonikų ir Albanijės, turės nuo ten siųsti kariūnėnė ginti pačią Bulgariją nuo rumonų ir rusų. Per susidėjimą Rumanijos su talkininkais Bulgarija atsirado nevertame pavyde-

mė austrų pozicijas Dizone paupiuose, Plava klonyj ir ant kalno Cima Vallone. Gorizia distrikte ir Karso aplinkinėse vietose smarkiai vien artilerija. Austrai giriasi, jog atmušė italų užpuolimus Vippach klonyj, prie Placken ir į pietus nuo Fleims.

Portugalija, nors sumobilizavo savo kariūnėnė ir apreiškė, jog ji pasiūys pagelbon talkininkams, dar jos niekur nepasiuntė. Portugalijon iškelia anglij ir francūzų kariškos komisijos apkalbėti karės planą ir kariūnėnės reikalus, bet ant kokio fronto Portugalijos kariūnėnė bus pasiūstą, dar tikrai nežinia. Kadangi dabar pats talkininkai, iš kur tik gali, net iš savo frontų, siūncia kariūnėnė ant Balkanų, tai Grikai klausia ten bus pasiūstą ir Portugalijos kariūnėnė. Portugalijai gali talkininkams duoti 250,000 kariūnėnų. Rods tas nedaug, bet dideliuose mušiuose ir toks skaitliui gali persvarą suteikti.

Ant Turkijos fronto nieko svarbesnio neatšitiko. Ant Kaukazo fronto ir Mesopotamijoj priešingų kariūnėnų veikimas pasiliovė, bet turka, norėdami atraukti rusų kariūnėnė nuo kitų frontų, pradėjo smarkiau veikti to fronto dalyj, kur rusų kariūnėnė buvo silpniausia—Persijoj, bet ir čia nepasisekė. Prie Santhalok turkus apsupo rusai taip, kad jiems reikėjo pasimūsti. Laimė jų, kad rusų ten buvo nedaug, tai nors su dideliais nuostoliais, bet galėjo prasimūsti ir atgal pasitraukti.

Kaukazo fronte rusai išvijo turkus iš jų pozicijų prie Masladersol. Prie Bitlis turka atakavo rusų pozicijas, bet tapo atmušti. Nelaisvėn čia paimta 200 turkų su 3 kulkasvaidžiais.

Ant šiaurinio karės fronto rusai vėl pradėjo smarkią ofensyvą ypač Karpatuose ir šiauriose, Rygos aplinkinėse. Rusai mėgino pereiti į pietinę Dauguvos pusę, bet tapo atmušti, bent taip užtikrina vokiečių štabas.

Karpatuose, kur sujungtoms vokiečių, austrų ir turkų kariūnėnėms pasisekė tulam laikui sulaukyti rusų ofensyvą, dabar jie vėl smarkiai pradeda pirmyn žengti ir lenda Vengrijon. Rusai paveržė austrų pozicijas ant kalno Hovesti, prie Vengrijos rubėžiaus. Čia rusų nelaisvėn pakliuvo 2 austrų oficerai ir 173 kariūnėnai. Smarkus mušiai buvo Stokholmo paupiuose, kur tapo užmuštas rusų pulkininkas Mykov. Ir prie Baranovičių buvo mušiai, bet viskas ten pasiliekė be pėnainų. Prie Drisveta ežero vokiečiai ir rusų stovyklas iš orlaivų metė bombas. Jos užmušė laikantį mišias kuniga Sedlecki.

Kadangi Francūzųj truksta darbininkų amunicijos dirbtuvėse, tai francūzai dirbti amuniciją į savo dirbtuves gabena chiniečius darbininkus.

Iš Karės Lauko.

RUSAI NORI TAIKINTIS?
Chicago laikraščio Tribune specialis korespondentas Karl H. von Wiegand atsiuntė iš Berlio telegramą sekančio turinio:
Berlinas, Rugs. 25 d. Telegramai iš Stokholmo patvirtina, kad Rusijoj tuli įtekmingi sluogsniai smarkiai pasidarabavo, idant padarius atskirą taiką tarp Rusijos ir Vokietijos. Priėjo prie to, kad minėti rusai mėgino sužinoti, ką mano apie tai Vokietijos diplomatiški sluogsniai.
Anot viršminėto telegramo, kunij gavo vokiečių laikraščio Frankfurter Zeitung, šitas klausimas didžiai sujūdino tuštą rusų laikraščio dalį. Laikraštis Deū talpina dumos pre-

zidento Rodzianko laiską, rašytą tulam dumos atstovui Bublikov'ui. Šitamė laiske Rodzianko praneša, kad jis perskaitęs Maskvos laikraštį apie tai, kad Protopopov buvo Stokholme pasikalbėti su Lucius apie atskirą taiką, liepė suaukti nepaprastą dumos posėdį. Laikė šito posėdžio Protopopov' (jis yra dumos vice-prezidentas) pranešė, kad jis sykiu su Valstybės Tarybos nariu M. Olsufievu, susitiko vieno savo draugo namuose Stokholme tulą Herr W. iš vokiškos legacijos (atstovystės). Svarstyta apie taiką, bet to svarstymo smulkmenų dabar negalima viešai skelbti.

Panašios žinios atėjo iš Stokholmo ir 10 diepų atgal ir jose buvo nurodyta tulos smulkmenos, kokiomis maž-daug išlygomis Rusijoj norėtų taikintis. Bet esą "vokiečiai pasirodė esą perdaug nenuolaidūs" ir iš to išvedama, kad visos derybos nuėjo pernėk.

[Reik patėmyt, kad šitas telegramas yra iš Berlio, o jeigu tikėtis žinioms, Berline dabar pradedama visokiais būdais kalbėti apie taiką. Kad Rusijoj nuo pat karės pradžios buvo ir dabar yra stipri klika, pritarianti Vokietijai ir norinti su ja atskirai susitaikyti—tuomet talkininkai praikišty—apie tai visi žinome. Bet reik abejoti, kad šita klika imty dabar viršų. Ji buvo daugiausiai susispietusi aplink caro dvarą. Caras, sakoma, yra pasiryžęs laikytis su Anglija ir Francūzija iki pat galo ir kad pasiluosuoti nuo tos kliškos įtekmės, jis visai išvažiavo iš Petrogrado ir jau metai laiko, kaip nuolai esti prie karės fronto].

KO VOKIEČIAI NORĖTŲ.

Londonas, Rugs. 26 d.—Kiek pirmiaus Vokietijoj kalbėta apie karę ir užkariavimus, tiek dabar kalbama apie "garbingą taiką". Kitose šalyse nemažą įspūdį padarė susitvėrimas tam tikros draugijos, kuri pasivadino "Nacionalinis Komitetas Užtikrinimui Garbingos Taikos." Šisai komitetas surengė visoj eilėj didelių miestų mitingus, kur atvyko kalbės ir daug žymių kalbėtojų.

Kas įdomiausia—tai tas, kad šito komiteto prezidentu yra Princas von Wedel, pirmiaus buvęs Elzaso-Lotarigijos generalgubernatorium ir visiems žinomas kaip vienas iš artimiausių kaizerio draugų.

Iš to išvedama, kad ir paties kaizerio galvoje mintis apie taiką, turi but, yra giliai įšildusi.

Dabar vienas įdomus ir daug reikiantis dalykas yra tas, kad tos vokiškos draugijos, kurios pirma labiausiai užstojo už karę, dabar persikeitė į "taikos komitetus." Štai neseniai iš tokių gaivalų susitvėrė komitetas vardu "Neprigulmingas Komitetas delei Vokiškos Taikos."

Jisai neseniai išleido proklamaciją, kurioj vokiečiai parodo didėlį kerioj apie sietinų žemių, bet vis viena, jau nekamba apie "priešo sutrynimą," tik kalba apie taiką. Proklamacijoj nurodinėjama, kad talkininkai jau yra "pralošę" ir kad tolimesnę karę su teutonais nėr ko ysti. Vokiečiai su savo pagelbininkais, esą, laiko savo rankose užėmę tris karalijās, o talkininkai dar vis kalbą apie vokiečių imperijos sunaikinimą.

"Musų priešams—rašoma toj proklamacijoj,—nepasiseks. Vieną dalyką jie atsiekė: jie pertikrino mus, kad Anglija yra mūsų specialis ir pavojingiausias priešas."

Toliaus šitoj proklamacijoj sakoma, kad visi plotai nuo Baltiko jurių net iki Volyniaus (taikraštis Deū talpina dumos pre-

turi pakliuti po Vokietijos "įtekmę," kad pasidarytų siena tarp Vokietijos ir Rusijos. Reik, esą, taipgi nepamiršti ir Francūzijos, kuri dar vis dega kerštu prieš Vokietiją; todėl vakaruose taip pat turi buti padarytos tulos permamos.

Anot šitos proklamacijos, Belgija turi buti taipgi "siena," kuri gintų Vokietiją nuo Anglijos ir Francūzijos ir todėl Belgija taip pat turi įeiti į vokiškos įtekmės sferą."

TEUTONAI ATAKUOJA ANT KOVELIO FRONTO.
Petrogradas, Rugs. 25 d. Vokiečiai su didelėmis įjgomis pradėjo atakuoti rusus, kurie neseniai persikėlė per upę Stokhod ir užėmė keletą kaimų. Oficialis rusų pranešimas skelbia apie tai sekančiai:
"Vakar priešas atidarė pasiūtusią artilerijos ir kulkasvaidžių ugnį ant mūsų pozicijų netoli Tobol, ant vakarinio kranto upės Stokhod, 57 verstai į šiaurę-ryčius nuo Kovel.
Po piet priešų eilės pradėjo užpuolimą, bet tapo numuštoms atgal mūsų šautuvų ir kulkasvaidžių ugnim.
"Ant upės Zlota Lipa fronto (Galicijoj) pasirodė turkų kariūnėnės buvimas, kas paaiškėjo iš paimtų nelaisvėn belaisvių."

GREKAI PRIEŠ BULGARUS.
Londonas, Rugs. 26 d.—Grikai, sakoma, yra pasiryžę priešintis bulgarams, kurie įsiveržė Grikijon ir slenka linkui miestų Kovalą ir Seres.
Pasekėjai buvusio Grikijos premiero Venizelos kelia didžiausį truksmą, reikalaudami, kad Grikija tuojaus stotų karėn su amžiniais grikų priešais, bulgarais. Salonikuose atsbuvo tuo tikslu didelė demonstracija ir daugelis grikų organizuojsi į liuosnorių pulkus, kad kovoti su bulgarais.
Miesto Seres komendantas sušaukė atgal jau paleistus kariūnėnus ir apreiškė, kad jis, nepaisydamas savo valdžios, priešinsis bulgarų tolimesniai besiveržimui.
Tuom tarpu ant viso fronto apie Salonikus eina atkaklus mušiai, kurių pasekmės, kol kas, dar nėra aiškios: ant ilgo fronto vienu viena pusė, kitur kita pusė turi laimėjimų.

RUMANIJA APSKELBĖ KARĘ.
Berlinas, Rugs. 28 d.—Rumanija apskelbė karę Austro-Vengrijai nedėdienio vakare. Apie tai oficialškai pranešama sekančiai:
"Rumanijos valdžia vakar vakare apskelbė karę Austro-Vengrijai.
"Federalė (Vokiečių) taryba tapo tuojaus suaukta posėdin." Oficialškai taipgi pranešta, kad Italija apskelbė karę Vokietijai. (Platesnis straipsnis apie Rumanijos įstojimą karėn randasi kitoj šio numerio vietoj).

IŠ AMERIKOS.

SUGRIUVO NAMAI.
New York, Bronx miesto dailij sugriuvo naujai statomi namai. Užmušta prie to vienas žmogus, bet truksta dar šeši, kurie gal yra negyvi po namų griuvėsiais; daug sunkiai sužeisti nugalbenta į ligonbučius.

UŽDRAUS MERGINOMS MAUDRYTESI SU NUOGOMS BLAUZDOMS.
Atlantic City, N. Y. Čianykščių jurių maudynių direktorius

Bossert apreiškė, kad nuo ateinančių metų moterims ir merginoms bus uždraudę maudytis su nuogoms blauzdoms, nes buk nuogos blauzdos nupuldo duotą. Kad tik nieko blogesnio už nuogas besimaudančių blauzdas nebūtų.

DIRBTUVIŲ SPROGDYTOJAI.
Detroit, Mich. Slaptoji policija suareštavo čia Austrijos pilietį Povilą Bierlič (pravarde slaviška), nužiurdama, kad jis priguli prie vokiečių šnipų organizacijos, užsiėmusios Amerikoj sprogdinimu amunicijos dirbtuvių. Bierlič buk prisidėjo ir prie išsprogdinimo amunicijos krautuvų New Yorke.

PAČTO IŠNAUDOJIMAS.
New York. Muitininkai susekė vokiečių Amerikos pačto išnaudojimus. Susekta, kad Amerikon skryniuose su dvigubu dugnu buvo iš Vokietijos siuntinėjami per Daniją laiskai ir oficiališka korespondencija, kad ją paslėpus nuo talkininkų. Prigavę stės tos aikštėn išėjo netyčia, kuomet vienas toks neva Danijos pačto, o ištikro vokiškas siuntinys praskilo. Suimta jau du valdininkai, kurie turėjo žinoti apie tuos vokiečių konsachtus.

SUĖMĖ MERGŲ PREKĖJĄ.
New York. Suėmė čia, sprendžiant iš pravarde, rusišką ar lietuvišką žydą Jusze Botvinį, kuris per 27 metus varė sau rods pelningą, bet labai bauriųjų mergų prekybą. Įklampino jį divi merginos detektyvės, kurias žydas mėgino į savo tinklą pagauti. Su savo niekšišku užsiėmimu dabar žydpalaikis visai nesislepia, bet atvirai viską pasakoja, kaip jis savo niekšišką biznį varė. Biznį savo Botvinis laiko taip geru, kaip ir kiekvieną kitą, visai nesupranta, ar nenori supasti, kad tai butų blogas. Bet teismas, turbūt, jį pamokys kitaip manyti.

MIRĖ ŽYMUS KATALIKŲ VYSKUPAS.
Peoria, Ill. 25 rugpjūčio mirė čia žymus katalikų bažnyčios perdtinis Amerikoj, archieviskupas Peoria vyskupystės John L. Spalding, išgyvenęs 76 metus.

GAMTOS KERŠTAS.
Geneva, Ill. Gyvenantis čia gydytojas Dr. Kauffman užsimanė, išmėginimui, nieko nevalgyti per 51 dieną. Tą jis atliko, bet už kėrsiją: dabar jis norėtų valgyti, bet negali, nes pilvas nuo valgio atrpo ir nieko nepriima.

AUTOMOBILIŲ LENKTYNĖS SU NELAIMĖMS.
Kalamazoo, Mich. Atsbuvo čia automobilij lenktynės. Laikė lenktynių vienas automobilius užbėgo ant tvoros ir apvirto skersai bėgimo keliu. Paskui bėgančiai įbėgo į to griuvėsius. Užmušta prie to du žmonės, o apie 8 tapo sužeisti ir tai sunkiai. Užmuštas vienas chicagietis, o tarp sužeistų yra du chicagiečiai.

AUTOMOBILIUS ĮPUOLĖ Į UPE.
Wellsboro, Pa. Netoli Covington, Pa. smarkiai bėgantis automobilis nupulė nuo augsto kranto į upę. Užmušta prie to du vyrai ir du vaikai, o 4 važiotojai tapo sužeisti.

GAISRAI.
Milwaukee, Wis. Sudegė čia dirbtuvės Milwaukee Piano Manufacturing Co. Nuostolių ugnis pridribo ant 200,000 dol. Sudegė ir du gesintojai.

APVIRTO AUTOMOBILIUS.
Paris, Ill. Netoli Ridge farmos, Ill. apvirto automobilis. Prie to tapo sužeistas Chicago vyriausiasis mokyklų perdtinis, jo sunus ir trys vietiniai vertelgos. Mirtinai sužeistų tarp jų nėra nebūtų.

IŠ DARBO LAUKO.
Shamokin, Pa. Šitose aplinkinėse kilo angliakasių streikas. Streikieriai reikalauja, kad visi darbininkai prigulėtų į uniją. Kilo vaidai ir pačioj unijoj.

New York. Pasibaigė antrasis gatvinių karų tarnų streikas. Kompanija nusilenkė ir priėmė atgal kelias dešimtis prašalintų už organizavimą unijos tarnų.

Washington, D. C. Nesutikimai geležinkelininkų su kompanijoms dar vis neiširšti ir dar nežinia, ar bus galima be streikų apsieiti. Tarnaujanti reikalauja 8 val. darbo dienos prie darbartinų algų, kompanijos gi reikalauja, kad kongresas leistų joms pakelti pervežimo kainas. Prezidentui iki šiol nepasisekė nei vienos pusės prikalbėti nusilenkti. Tas jam yra labai svarbu. Daugelis mano, kad jeigu jam pasiseks sutvarkyti geležinkelininkus su kompanijoms, jis ateinančiuose rinkimuose vėl bus išrinktas Suvienytų Valstijų prezidentu.

Westville, Ill.—Darbai pradeda eiti gery: anglių kasyklose dirba po 4—5 dienas į savaitę; todėl ir žmonės pasidarė linksmesni, geresnių laikų laukdami.

S. S.

IŠ VISUO.
Rusijoj valdžia neva liovėsi pardavinėti degtinę, bet kaip pasirodo, ten be jos žmonės negali, ar nenori apsieiti. Laikraštis "Birzevija Viedomosti" praneša, jog ministerij taryboj atstovas izdo ministerijos apreiškė, jog degtinės suvartojimas vėl žymiai pasididino. Ir šmet išgerta daug daugiau degtinės negu pereinuose metuose, šmet išgerta jos keturis kyt daugiau. Per du pirmutiniū šių metų mėnesių parduota monopolijos 1,049,439 viedrus degtinės 40% stiprumo, o pernai jos parduota tik 135,755 viedrus.

Suvenytų Valstijų politikieriams vėl nemažai baimės įvarė japonai, kurie, pasinaudoję iš vardo kokio ten ispanijon, nuo Panamos valdžios perka 60,000 akrų žemės prie Panamos kanalo priešais San Miguel. Bet lygiai mažytė Panamos republika, kaip ir Japonija yra neprigulmingi kraštai, nei vienas iš jų Amerika negali paliepti davinti, jeigu jie geruoju nepanorės savo tiesų išsilaikyti.

Iš Londono praneša, buk Rusijos teisių ministeris Chvostov prisakė iš Siberijos paleisti 120 politikių prasizengėlių, ten be teismo pasiūstų. Buk ten tokių dar yra 600 (turbūt be teismo ten išsiųstų bus daugiau negu dešimtį kartų tiek). Ministeris anglui Soni Howe žadėjo iš tų prasizenginius iširti.

Nors laike karės veik visi daiktai pabrango, bet kvėpylių ekstraktai žymiai atpigę. Francūzų už violių ekstrakto kilogramą (2/4 svaro) dabar moka 2,000 frankų, o prieš karę reikėjo mokėti 6,000 fr., heliotropų ekstrakta dabar 3,000 fr., o prieš karę buvo 8,000 fr. Atpigę taipjau kitoki kvėpalų ekstraktai ir perfumoms.

|| Nors dėl karės ir Anglijoje valgio produktai pabrango, bet ne taip, kaip Vokietijoje. Duonos bandutė Londone 4c., taigi bent duona ten pigesnė negu Amerikoje, kur už bandutę reikia mokėti 5c.

|| Apie Villa vėl ateina prieštaraujantys žinios. Amerikos kariūnės vadovas praneša, jog Villos įtekmė visai nupuolė ir su mažu kariuomenės skaitliumi jis slapstosi kalnuose. Carranzas generolas Trevino gavo žinią, buk su keliais šimtais pasekėjų jis pasislydė aplinkėse Naca. Sulyg kitos žinios, buk jis mirė dar liepos mėnesį.

|| Beveikiniu telegrafu per Sayville praneša rugpjūčio 23 d., jog į Wesero įlanką atkako išplaukęs iš Amerikos vokiškas prekybinis povandeninis laivas Deutschland. Kelionė jam užėmė 23 dienas, bet tykojanti jo talkininkų laivai niekur jo nepatėmė. Deutschland iš Amerikos Vokietijon atgabeno: auksą, ciną ir gumą.

|| Kanaļoj, aplinkėse Sv. Jono ežero, prie Cunard upės iki Murvay įlankos siaučia girių gaisrai.

|| Paryžiuje iš Šveicarijos gauta žinia, jog Bavarijos karalius Ludvig liko šio šabo užtiktas.

|| Amerikos valdžia paliepė savo ambasadoriui Konstantinopolį, nuo Turkijos valdžios pareikalauti, kad Turkijoje pasilauktų persekiojamų ir sėdintis armėnų. Bet kas žin, ką Amerika darys, jeigu Turkija jos reikalavimo neįspildys. Turkija žodžiu paprastai neklauso.

|| Vokietijos socialistų vadovas, Dr. Liebknecht, už kritikavimą valdžios, išvilkimą aikštėn šio slapio daly, tapo teismo 2 metams kalėjimui pasijustas. Jis teismo nusprendimu nepasigandino ir padavė apeliaciją. Apeliacijos teismas vienok bausmės nenumatė, bet daugiau negu dvigubai padidino. Liebknecht turi eiti 4 metams kalėjimui ir tapo iš Vokietijos kariūnės išmestas, o joje jis buvo oficeru.

|| Nuo Hollandijos salos Ameland Amsterdamui atėjo žinia, jog rugpjūčio 24 d. per visą rytą veikė iki pietų dvi girdėt jūroje į šiaurės smarkūs kanuolių šūviai. Matyt ten kur nors buvo laivynų mušis.

|| Pabėgėliai iš Meksikos, atkavę į Douglas, Arizona, atgabeno žinią, jog Sonora valstijoje Yaqui indijonai, prisivilioję dalį Carranzas kariūnės į urvą, veik suvisu išmūšė 22 infanterijos kariūnės regimentą.

|| Kanados legislatura užgrybė pakęsti miestelio Berlio vardą, kuris, kaip vokiškas, kanadiečiams nepageidaujamas, į vardą Kitchen, vokiškieji paskandė Anglijos karės ministerio.

|| Paleistas tapo Anglijos parlamentas iki spalio 11 d. Dabartinis parlamentas pasiliko dar 7 mėnesius, paskui bus išrinktas naujas. Gal iki susirinkimo naujojo ir karė pasibaigs.

|| Suvienytų Valstijų užsienio ministeris gavo nuo Amerikos ambasadoriaus Berline atsisaukimą atstatyti, dėl kurstymo Vokietijos pradžiai karę su Amerika, vyriausiojo vokiško kariško laivyno viršininko admiralo Tirpitz. Atsankime admirolas ir dabar ragina pradėti karę su Amerika, nes ji Vokietijai negalinti nieko blogo padaryti ir atnaujinti karę submariniais su visų kraštų pirkliais laivais. Rods, Tirpitz dabar nežina valdžios vietos, bet jis Vokietijai turi didelę įtaką, todėl ir jo atsisaukimas svarbus.

|| Bremeno turtuoliai sudėjo 100,000 markių dovanoms kapitonui sugrįžusio iš Amerikos povandeninio laivo Deutschland ir jo įgulai.

|| Vokietijos miestai paskyrė 2 milijardų markių susilpnimui karės pašauktų šeimynų. Iš izdo tam vėliau bus paskirta dar 0,5 milijardų markių.

|| Vokietijos jubiliejaus apsaugė boikotą 15 francūziškos Šveicarijos laikrodžių dirbtuvių už rupinimą Francūzijai amunicijos.

|| Beveikiniu telegrafu per Sayville praneša, jog vokiškas povandeninis laivas Bremen, apie kurio pagavinimą ir išnaikinimą garsino laikraščiai, yra kelionėj ir gabena iš Vokietijos Amerikon parvas, kurių čia trūksta.

|| Bulgarijos kariūnė per Grekiją įsiveržė į neva neprigulmimą Albaniją ir užėmė miestą Matik.

|| Grekijoje vyriausiuoju šabo perdetiniu tapo paskirtas talkininkų šalininkas ir draugas generolas Mošapoulos.

|| Mieste Calais suvažiuo ministerių pirmininkai ir izdo ministeriai Francūzijos ir Anglijos apkalbėti piniginius talkininkų reikalas.

LIETUVA IR KARĖ.

LIETUVOS APSVIETA PO VOKIEČIŲ.

"Lietuvių Balsas" redakcijinio straipsnyje aprašinėja, kaip lietuviai kovoja už palaikymą savo mokyklų, savo kalbos ir laikraščių ir kokias vokiečiai daro jiems tam klūtis. Štai kas apie tai rašoma:

Jau nebe šiandien mes užgirdome, kad Lietuvoje yra įsteigta keletas lietuviškų gimnazijų ir daugelis pradedamųjų mokyklų, kuriose mokina patys lietuviai lietuviškai. Žinios tos mums buvo labai malonios, be to dar iš jų galima buvo spręsti, kad vokiečiai laik suteikia mums tai savo geru noru. Dabar gi, sulyg paskutinią žinią, kurios atėjo į mūsų redakciją, pasirodė, kad lietuviai patys sau išsikovojo tas mokyklas. Vokiečiai iš pradžių bandė visur steigti vokiškų mokyklas, pargabengė iš Vokietijos savų mokytojų ir statė prie lietuvių vaikų savus unterius. Lietuviai tačiau tokių mokyklų neprisiėmė ir griežtai pareikalavo savų.

Ačiū tokiam griežtam reikalavimui, kurį pastatė griežtoje formoje visų mūsų parapijų ir valsčių, vokiečiai priversti buvo nusileisti. Taigi lietuviai turi dabar savas mokyklas, kurias, žinoma, užlaiko savo lėšomis. Ties, deja, šių pastatų visiškai nėra. Nulinčias ir sudegintas kraštas visomis pastangomis, kiek galėdamas, aukoja tam reikalui, bet toli gražu negali visa patenkinti. Be to dar jaučiama didelė stoka lietuvių inteligentų, nes šiuo laiku nedaug jų teliko Lietuvoje. Taigi ir su mokytojais ir darbo organizatoriais ne taip yra lengva.

Visai kitaip yra su mūsų spauda. Čia jau lietuviai kenčia antrąjį spaudos uždraudimą. Vokiečiai neleidžia lietuviams spausdinti nei laikraščių nei šiaip jau knygų, o jeigu ir yra išleista kokia viena kita knygelė, pavyzdžiui kalendorius "Vilniaus Aidai," tai irgi tam turėjo padėti lietuvių daug vargo. Užėmus Kauną ir Vilnių, pasilikę ten lietuviai rašytojai tuojau kreipėsi į vokiečius, prašydami, kad tie leistų vėl spausdinti "Viltį" ir "Lietuvos Žinias." Prašymas buvo atmetas. Prašymą tą pakartojo antrą, trečią ir daugiau kartų, bet vis veltui ir leidimo negavo. Vokiečiai patys pradėjo lietuviams spausdinti laikraštį "Dabartį," kuris išeina Kaune. Kas tai per laikraštis, lengva bus suprasti iš to, kaip sutvarkyta jojo redakcija. Redaktorium pasirašo lietuvis atstovas d-ras Stepulaitis. Redakcijos bendradarbiai—tai vis uniformose apsiredę oficeriai ir kareiviai. Prūsų lietuviai arba net ir vokiečiai, lietuviškai nieko nesupranta. Kuomet redakcijoje parnorojo darbuotis atstovas Gaigalaitis, vokiečiai neįleido, mat nevisai ištikimas žmogus. Net ir spausdėję darbuojasi kareiviai. Cenzūra triguba, butent pačios redakcijos cenzūra, toliau vėl civilinė ir galop karės valdžios. Žinias ir straipsnius semia daugiausia iš vokiškų konservatyvių laikraščių, rašo jas lietuviškai, paskui visa turi išversti vokiškai, kad perli-

duos per trigubą vokičių cenzorių klostų. Užgriebę į savo rankas toki monopolį, vokiečiai, skelbia tik sau tikamas žinias ir mano pripratę lietuvius prie savo valdžios ir padarysiai tai, ką yra padarę su Mažąja Lietuva. Amerikoje išėinančių lietuviškų laikraščių visai neįsileidžia, draudžia net Lietuvoje pardavinėti Tilžės laikraščius, spaudžius gotiškais raidėmis. Sakoma yra, kad alkanas žmogus ir jovalą valgys. Taigi ir lietuviai iš bado skaito ir "Dabartį," bet skaito ją su neapykanta ir nepasitikėjimu, o kai kur net tiesiai boikotuoja. Prieš toki skriaudimą mes turime kartais protestuoti, tuo labiau, kad vokiečiai išdrįso tai daryti tik su mumis lietuviams. Saujaile lenkų leista yra turėti Vilniuje bent vieną savo laikraštį, kuris kad ir cenzuruojamas vokičių vyriausybės, bet vis ne jos leidžiamas. Be to dar jiems pavalyta skaityti kai kuriuos Varšuvos, Krokuvo ir Poznaniaus laikraščius. Žydai Lenkijoje ir didesniuose Lietuvos miestuose taip pat turi savo organus. Tik su mumis lietuviams vokičių taip žiauriai pasielgta. Ar tik nemanoma paskiau tuo operuoti ir sakyti, kad lietuviai nenėgsta laikraščių? Prieš toki spaudos uždraudimą mes neprivalome tylėti. Apie tai turėtų žinoti ir kitos tautos. Mes turime iš vokičių reikalauti to, kas mums šventai priklauso, be ko mes jokiū būdu negalime apsieiti ir pagaliau kas tų pačių vokičių yra leista kitoms užkariuotoms tautoms.

LIETUVOS STOVIS DIDŽIOSIOS KARĖS METU.

Mūsų miestams pakliuvus karės ugnies sferon, vienodai, jei ne daugiau, nukentėjo ir pramonė su prekyba. Taip, Siauliuose, Rusijos vakarų centre, išardytos didžiulės odininkų fabrikos, kurios (pav. Freinkelio ir Nuroko) skaito savo nuostolių po kelius milijonus rublių. Milijoninių nuostolių turi ir vienas kitas urmo sandėlis (geležies, mašinų). Stovi taip pat ir didžiosios Kauno geležies fabrikos, kuriose turėjo darbo daugiau ne 3000 darbininkų, išardytos ir stovi be darbo keletas buvusių Vilniaus apskrityje popieriaus fabrikų. Iš viso skaičiuojant stambiosios pramonės įstaigų, motoryų pagalba veikiančių (Kauno gub.—144, Vilniaus—235, Suvalkų—87) beveikia vienamui, kai kuriuos lėptųjų ir kur- nekur kuriasi kokia maža dirbtuvė mūlo, salkininių, kurlalių arba baigiamai atskiri pramonės darbai (pav. odos).

Net amatinkai, kaip antai: siuvėjai, kurliai, kalviai ir tie silpnai rodo savo gyvybę, stigmati medžiagos ir net savo paprastųjų įrankių.

Prekėjams taip pat nėra progos. Išplėsti savo darbas, atbulai, prekyba visur traukiasi ir mažinasi, nes senosios prekės baigiasi, naujų gi negaunama; Prūsų siena dėl jų dar uždaroma. Buvusios po miestelius vartotojų draugijos tūri dėl to irgi smilkti, ypač ir juos didžiai nuo karės nukentėjus. Taip iš "Žagrės" centro Marijampolėje išvežta ukio mašinų už 36 tūkst. rub. Dešimtimis tukstančių, jei ne šimtais, skaito taip pat nuostolius Šiaulių kooperacijos bendrovė "Progresas." Kauno Ukio Draugijos šūdikatas, Latvių Ekonomikojų Bendrovė. Per du kartus net nukentėjo Joniškio, Leipalingio, Pasvitinio vartotojų draugijos, turėjusios po kelias dešimtis tukstančių apyvartos, Užvenčio vart. sankrova su savo 35 tūkst. rub. apyvarta, Trakų ir kitos paliovė veikios.

Nežiūrint smugių ir nuostolių, didžiulia kooperacijos draugijų stengiasi užsilaikyti ir nepertraukti savo veikimo, kitos gi naujai kabinasi; taip, Joniškio, Pasvitinio dr-jos spalį mėnesį dar turėjo lėšų 1000 rub. apyvartos kas mėnuo; Šiauliuose naujai susitvėrė kooperacijos pamatais 3 moterų "darbių" krautuvėlės su kepykla, naujai steigama vart. dr-jų Kelmėje ir t. t.

Vartotojų draugijos šiuo komercijos iširimo metu atlieka svarbų darbą, aprūpindamos žmones reikalingais produktais, kur galima nustatydamos kainas: dėlto skaito-

si su jomis ir administracija ir per jų tarpininkavimą kartais suteikia prekių žmonėms, aplenkdamas šiaip sankrovinius. T. p. v., Viekšniuose vartot. draugijai žadeta už 8 tūkst. rublių prekių, kurių ji jau nuo savęs galės paskirstyti šiaip sankroviniams už 1—2% komiso.)

Nupieštas atgėdėjančio isteriojimo vaizdas nebus dar pilnas, jei nepamėnėsime mės paviršium kity karės nuostolių, suristų su kariuomenės žygiavimu, kurių ypatingai pirtę valstiečiai ir maždaug vienodai visais krašto pašaliais, nežiūrint buvo ar ne ten karės frontas. Taip dēlei įvairių rekvizicijų pas žmones visai mažai beliko gyvulių, (ypatingai arklių, kiaulių ir paukščių), pašaro ir javų, ir ne vienas rėkė dėl to lieka iš pamatų išgriautas, patsai gi savininkas neretai nustoja duonos kėsnio.

Taip, Žaslių, Trakų, Liubavo ir kitose aplinkėse gyvulių visai beveik nelikę, apie Sirvintus po 1 karvę, apie Simną, Punkską vos 1/3 dalis, kiaulių visai nematyti, Boguslaviškų išlikę—penkta dalis, Joniškėje (Šiaulių aps.) arklių 20%, daugiau kiek galvijų (60%), Kelmės pusėje pas kai kuriuos dvarininkus vietoje 80—100 galvijų palikta 2—4, vietoje 20—30 arklių, palikę tik 2. Suliginamai daugiau kiek gyvulių maišosi žemaičiuose, Panev. apskrityje, Suvalkijos pasieniu ir Panemuniu toliaus nuo Kauno.

Pašaro, kaip tai: dobilų, šieno, avių ir net šiaudų žmonės, ypač arčiau buvusiųjų pozicijų, pasigenda visai. Kitur, kaip Telsiuose, šiaudų trūksta ir dėl neužderėjimo. Žmonės dėlto verčiami (kaip kur ir administracijos įsakymu) pakratoms klotis eglų šakų, durpių (torfo).

Bendrai svarstant ūkininkų nuostolius, kiek jie galima nuspėti iš surinktyjų žinių, jie galima paskirstyti taip: ten, kur buvo frontas, visi ūkininkai, vidutiniškai imant, gali turėti jų po 5—7 tūkst. rub., kitur gi nuo 800—2 tūkst. rub., žiūrint, koks ukio kultūros stovis.

Patsai maisto klausimas, sūdiu, je tu tarpu apskritai kalbant, dar nėra labai ūpus, išskyrus labiau nuteriotųjų vietų, kur už mėsos, kito gali pristigti ir duonos, nekalbant jau apie kitus produktus. Tos vietos tai—Padubysiai, Pavenčiai, Satekšnos, Jeros paupiai, Pašventojis apie Taujėnus, Kavarską, Vydiškį, Kurklius, Lelintus, toliaus apie Boguslaviškų Rumšikį ir didžioje dalyje Vilniaus gub., kur ir paprastai įlank žmonės stinga duonos, apie Kalvariją, Liubavą, Marijampolės aplinkėse ties Iglauką, Metelnuose, Leipalingyje ir t. t.

Kaikiuriose vietose maisto klausimas pasunkėja dėl atsintimo naujų gyventojų nuo fronto linijos, pav., Kasiadaryse lapkričio mėnesį laukiama buvo apie 13 tūkst. tokių gyventojų, kurie turėjo būti išdalyti parapijomis po 500 žmonių.

Šių metų javų derlius Lietuvoje, galima sakyti, buvo pakankamas, nors vietomis, kaip Suvalkų ir Vilniaus gub. dėl sausumos silpnai užderėjo vasaros, apie Telsius gi dėl pavasario šalčių iš šalo rugiai ir jų derlius buvo vidutinis, tik Joniškėčiuose ir Panevėžio apskrityje buvo augėdžiai vidutiniškai. Vasaros uždėrė, jo geriau kiek Kauno gub., kur jis davė nuo 3—10 grūdų. Suvalkų gi ir Vilniaus gub. jis išdžiuvo. Bulvių užderėjimas buvo visur nepaprastai geras.

Tuo javų derliu tačiau žmonės nevisur galėjo pasinaudoti. Karės žygiai išsiplėtė Lietuvoje kaip tik javų valymo metu. Be žygiuodamos kariuomenės, ypač raitininkų ir abazų dalis, daug išmynė, išganė ir nupiovė javų pašarus, kitur iškraikė suvežtąjį derlių, statydami ant jo arklius. Be to, išleista buvo įsakymai naikinti javai ir buvo sudaryti tam tikslui sargybinių būriai. Arčiau pozicijų ypač nukentėjo dobilai, pievos, avizos, miežiai, neretai gi ir tuštieji, kurie buvo klojami arkliams ar sumestai apkasuotai.

Pav., kai kurie Skapiškio aplinkės gyventojai (Kundrenėliai, Bajorai) vietoje 60—80 vežimų iš

UPPER: CROWN PRINCE CHARLES AND PREMIER BRATIANO OF ROUMANIA. LOWER: ROUMANIAN SOLDIERS.

Photos by American Press Association.

RUMANIJA STOJO KARĖN.

Virsuje: Rumanijos sosto įpėdinis Karolis ir ministerių premieras Bretiano; apačioje: tipai Rumanijos kariūnės, kuri buk yra geriausia kariūnė visoje Europoje. Rumanijos įstojimas karėn yra labai svarbus atsitikimas. Platesnis apie tai straipsnis yra šiame numeryje ant penkto puslapio

lauko parsivežė 3—6 vežimus javų, Daukšų aplė. (Suv. gub.) vasaros laukė 1/3 dalis, Trakų gi dar mažiau.

Sisteminio naikinimo pėdsakai palikę aplinkėse: Gruzdių, Kuršėnų, Skapiškio, Ukmergės, Taujėnų, Vydiškio, Kavarsko, Kurklių, Anykščių, Leliungų, Skemonių, Debeikių, Suvalkų gi gub.—apie Punkską, už Kalvarijos, Iglauką, Krosną, Leipalingį ir kitur, bet daug kur nespėta sunaikinti. Patsai naikinti to darbas buvo atliekama įvairiais būdais: deginama javai laukuose, merkiama vandenin, neprimokę javai mindžiojama, plauinama, kitur gi išskulus išžemama.

Daug javų niekais nuėjo ir dėl žmonių evakuacijos, padarytos pačių darbytės laiku. Kitur kaip pav. Suvalkijos rytų pusėje nuo Iglavos—Gaisrijų—Kelmynių—Iglaukų ir toliau, kur gyventojai iki vienam buvo rusų išvaryti, vokiečių suorganizuota buvo laukų valymas, bet pristatius nepriturėjusius miestiečius darbininkus, jo pasekmės buvo nelabai vykusios.

Iš bendrų kaupių paskui besidalyjant tuos javus, ūkininkai nuo 1 karčio (3 pudų) sėjos teko nedaugiau, kaip po 2—2 1/2 kapos (kapa 60 pėdų), kuomet ir iš silpnoko derliaus gaunama buvo po 2—5 kapas. Nemustabu tad, kad nuteriotųjų vietų žmonės visai pamatė sau maisto; pav. Trakų aplinkėje vartojama duona, padaryta iš bulvių, grikių ir miežių. P. A.

SALOS. (Ežerėnų pav.)

Čia nedidelis bažnytkiemis, medžio bažnytelė. Vokiečiai užėmė miestelį 30. liepos seno kal. st., pasitraukus rusams dieną anksčiau. Čia įsteigta vokiškų etapų komendantūra. Vokiečiams užėmus visą parapiją baisiai buvo prasipletus cholera. Daugybė žmonių išmirė. Per kokį mėnesį kasdien būdavo po du, po tris nabašnikus. Lygiu būdu prikamamos žmonės ir šiltinės. Pavyzdžiui, Jurkuopiuose—tai didelis kaimas, perpus išdegintas, nebuvo griėtos, kur nebūtų išsimėtusios šiltinės, padėjėju V. Bonč-Osmolovskis, met Valley Parke pasirodė, kad

Sirgo visi nuo mažo iki seniausių. Ant vietos nebuvo nei gydytojų, nėra nei aptiekos. Kad kiek aptildžius tos ligos platinimosi, buvo atvažiuoję vokiečių kariūnės gydytojas. Sudėginti šie kaimai: Punkskis, Gučiunai, Jurkuopiai ir Setekšnos dvaras Rapočkio; apdeginti Serčiai. Mokyklos prie rusų valdžios buvo įtaisyty Punkskių kaimas, Gučiunuose, Nevežuose, Vaitkunuose ir Meliunuose, bet šiemet napananjino; vienur ir kitur vaikus moko patys sodiečiai, bet sisteminio mokymo nėra. Čia pat įtaisyty vietos teismas. Žmonės nuolat plaukia teisman su skundomis, mažomis bylomis. Bylinėjimas juos didžiai alina.

(Paimta iš Dabarties.)

IS LIUDVINAVO.

Kalvarijos pav.

Miestelis tas yra Kalvarijos pav. prie upės Šešupės, bet dabar jo nėra, nes tapo su visu išnaikintas. Triobų visai neliko, o laukai visoj parapijoj pernialiko neužėti. Kaimai taipgi yra veik visi išnaikinti. Gyventojų Liudvinave buvo 2700. Buvo čia ir medinė bažnyčia.

IS VILNIAUS.

Vilniuje veik pusė jo gyventojų yra be darbo, nes vokičių valdžia, kaip gali, trukdo besivystantį pramonės. Todel bādaujančius darbininkus iš miesto gabena į vakarus, nors iš vokičių malonės ir kitur Lietuvoj darbų nėra. Pereitą mėnesį iš Vilniaus išgabeno 2000 nuterintų darbo ir namų varguolių. Išsiuntimų varguolių iš miesto užsiima specialė komisija. Nors ir kitur tas pats vargas ir stoka uždarbių, bet kitur bent pragyvenimas lengvesnis ir pigesnis.

Simbirskas. Birželio 27 dieną

gubernatorius patvirtino Lietuvių Globos įstatus. Si draugija globoja Prūsų lietuvius, dėl kavos žmonės ir šiltinės. Pavyzdžiui, Jurkuopiuose—tai didelis kaimas, perpus išdegintas, nebuvo griėtos, kur nebūtų išsimėtusios šiltinės, padėjėju V. Bonč-Osmolovskis, met Valley Parke pasirodė, kad

MIRĖ MYKOLAS TREIGYS.

Liepos 3 d. po ilgos sunkios ligos sulaukęs 28 metų amžiaus mirė Mykolas Mikolas Treigys. Velionis buvo ūkininkų Margių kaimo, Kalvarijos valsčiaus ir apskrčio, Suvalkų gub.

Baigęs gimnaziją Orle, įstojė Maskvos universitetui į matematikos skyrių. Praeitą žiemą pašauktas kariuomenės a. a. Mykolas įstojė karės mokyklon. Bet tenai jau ėmė smarkiau reikšties vėžio liga, ir po keleto dienų jisai buvo visai palikusotas. a. a. Mykolas buvo Lietuvių Draugijų aukštųjų Maskvos mokyklų moksleiviams šelpiti narys ir, kaip toks, šios Draugijos lėšomis buvo gydomas ir dabar jos rūpesniu palaidotas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS EDWARDSVILLE, PA.

SLA. 7 apskrčio met. susirinkimas. Nedėlioje rugp. 20 d. SLA. 7 Apskritys turėjo čia savo metinį suvažiavimą. Pirmas posėdis prasidėjo 10 val. ryto. Delegatų nuo šios aplinkėse SLA. kuopų pribuvo 32. Susirinkimo vedėju tapo išrinktas Kazys Karsokas; raštininkais Azys ir Vaskeičius. Suvažiavimas svarstė daugiausiai parengiamą ateinančiais metais lietuvių tautinės dienos naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių. Suvedus atskaitą įplaukimų formatų kunigas A. Sernas, jo Lietuvių Dienos parengtos šie-

Viel laikraščiai stundami rankraš-
čiai turi būti pažymėti autorius pa-
rašu ir adresu. Pasirašantieji pa-
domais turi paduoti, redakcijos si-
nisi, ir savo tikrąjį vardą.
Redakcija pasilekia są- teisę at-
stumti laiškus, kurie rankraščius trumpli
ir laisvi.
Netinkamus laikraščius rankraščius
Redakcija, pareikalauti, grąžina au-
torui atgal jo lėšomis.
Reikia visada rašyti plunksna ir tik
ant vienos popiero pusės, paliekant
plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Štai kur dyvai! Kad socialis-
tai nepirytai sudarytai Wilkes
Barreje vienybei dēlei "Lietu-
vių Dienos" apvaikšiojimo—tai
visai nedyvai: buty dyvai, jeigu
jie imty ir pritarę (ko iki šiolei
niekados dar nėra buvę). Bet
dyvai—ir tikrai dideli dyvai,—
kad ir kun. Kemešo organas,
nors galv gale "delei šventos ra-
mybės" ir sutinka su padaryti-
ten nutarimais, bet visgi nevisai
yra užgandintas.

"Darbininkas" štai kokius įdo-
mius išvadžiojimus daro:

"Katalikai sutiko užleisti vi-
duriniams net pusę vietų, tuo
pat lyg pripažindam, kad ti-
kintieji lietuviai ir atcityje tau-
tos reikaluose tik pusę balsu
galėtų tenkintis, kita pusę už-
leizdami visiems mažiau, ar
dargiau nutolusiam nuo tautos
ir tikėjimo pamatų. Nors, tie-
sa, vienas iš katalikų atstovų
savo kalboje pabrėžė, kad tai
yra tik išimtinis atitikimas,
(nesudarantis precedento), te-
čiau faktas vis dėlto lieka fak-
tu ir mes neabejojame, kad
priešingosios sriovės norės ir
mokės išnaudoti tą faktą savo
sriovių naudai.

Šitą, rodos, perdidelį nuo-
laidumą galime išaiškinti di-
desniu patriotizmu, kurį pa-
rodė katalikai, sutikdami net
taip toli nusileisti vidurinie-
siams, su ta mintimi, kad tame
svarbiame darbe kuomaižiau-
siai buty klaidytojų ir kad
Lietuva iš Amerikos gautų
kuonidžiausią pašalpą. Turė-
jū, rodos, jie skaityties ir su
tuo faktų, kad t. v. tautini-
kai iš pat pradžių įnešė į tą
dėrbą savo sriovinę r partyi-
nės politiką. Nes dar besiren-
giant ir suvažiavimą, viename
bendrame susirinkime Wilkes-
Barre, Pa. katalikai nurodinė-
jo, jog šitame darbe (Lietu-
vių Dienos reikalų tvarkyme)
nereikės įnešti sriovinės poli-
tikos, bet rinkti į Centrālį ko-
mitetą tinkamiausius žmones,
kurie norėtų ir pajęgtų dirbti,
arba bent atsižiūrėti į didžia-
sias lietuvių organizacijas ir
nuo jų ats.vus rinkti.—Bet
buves ten Sanders pirminin-
kas p. R. Karuza, vardu t. v.
tautininkų, išreiškė reikalavimą,
kad buty renkama nuo
sriovinių ir kad katalikų sriovė
pasiektų tik pusę balsų.
Vargiai tas reikalavimas buty
perjęs, jei ne nesupratimas
kai kurių mūsų žmonių. Tu-
las Pennsylvanijos klebonas
pritaręs p. Karužos norui, jį
pasekęs jo vargonininkas ir
dar kitas to vargonininko
draugas ir kada buvo balsavi-
mas, liko priimtas didžiama
balsų p. Karužos įnešimas.

Taip tai dar sykį pasirodė,
jog kitos sriovės esti tvirtos tik
mūsų nesupratimu.
Suvažiavimas 17 rugpjūčio
nei nebesvarstė plačiau šio
klausimo, o tik priėmė seniau
išdirbtą projektą. Mat mūsų
t. v. tautininkai griežtai iš
kalno užreikė, kad jie kito-
mis sąlygomis nesidėsia prie
to darbo.
2) Suvažiavimas 17 rugjū-
čio, nei nebesvarstė plačiau šio
klausimo, o tik priėmė seniau
išdirbtą projektą. Mat mūsų
t. v. tautininkai griežtai iš
kalno užreikė, kad jie kito-
mis sąlygomis nesidėsia prie
to darbo.

3) Suvažiavimas 17 rugjū-
čio, nei nebesvarstė plačiau šio
klausimo, o tik priėmė seniau
išdirbtą projektą. Mat mūsų
t. v. tautininkai griežtai iš
kalno užreikė, kad jie kito-
mis sąlygomis nesidėsia prie
to darbo.

4) Suvažiavimas 17 rugjū-
čio, nei nebesvarstė plačiau šio
klausimo, o tik priėmė seniau
išdirbtą projektą. Mat mūsų
t. v. tautininkai griežtai iš
kalno užreikė, kad jie kito-
mis sąlygomis nesidėsia prie
to darbo.

5) Suvažiavimas 17 rugjū-
čio, nei nebesvarstė plačiau šio
klausimo, o tik priėmė seniau
išdirbtą projektą. Mat mūsų
t. v. tautininkai griežtai iš
kalno užreikė, kad jie kito-
mis sąlygomis nesidėsia prie
to darbo.

Tai atsimindami, mes ir dėl
šventos ramybės, ir dėl darbo
pasisekimo, turime pripažinti
Centralio komiteto autoritetą
ir orbi su juo išvien Lietuvių
Dienos reikalais.

Galima buty daug apie tai
pasakyti bet, nesakysim,—taip
gi "delei šventos ramybės."

Nepamena, ką vakar sakė—
Socialistų laikraščiai baisiai gy-
nėsi, kuomet kiti laikraščiai nu-
rodinėjo, kad Lietuvių Sėlpmo
Fondas yra socialistų fondas.
"Naujiene," "Keleivis," "Lais-
vė" atkartotinai vadino juos už
tai "melagiais," "šmeizikais" ir
visokiais kitokiais vardais.

Dabar po Wilkes Barre susi-
važiavimo, "Naujiene" jau ke-
linto sykio rašo, kad "susivaži-
avimo iniciatoriai kvietė atstovus
tik nuo dviejų socialistų organi-
zacijų."

Iš tų dviejų socialistų organi-
zacijų—viena buvo Lietuvių So-
cialistų Sąjunga, o kita—Lietuvių
Sėlpmo Fondas.

Dabar klausimas: kas ištikrųjų
buvo tais "melagiais" ir "šmei-
zikais?"

"Naujiene" ultimatas, "Nau-
jienos" baisiai neužgandintus
Wilkes-Barre susivažiavimu.
Apskritai paėmus, jos sako, kad
socialistai nepavolo prisidėti prie
sustveto tenai Centralinio komi-
teto ir bara "Kovą," kuri sako,
kad socialistai galėtų prisidėti,
jeigu penktą dalis surinktų aukų
buty pasiūsta "Agronomijos
draugijai."

"Naujiene" reikalauja, kad
Centraliniame komitete buty ly-
giai po 4 nuo visų trijų sriovių,
arba sulyg "tikrosios jų
[sriovių] spēkų proporcijos. Gi ta
"spėkų proporcija" "Naujiene" iš-
sivaizdina šitaip: komitete esą
turėtų būti socialistams 5 vietos,
klerikalams 4 ir tautininkams 3
(teisingiau buty 2).

"Jeigu gi klerikalai su tauti-
ninkais šitokių proporcijų ne-
priims—baigia "Naujiene"—tai
tegu jie sveiki važiuoja, kur jie
norė. Socialistai mokės apsieiti
ir be jų."

Tas parodo, kad "Naujiene" dar
visgi labiau rūpi savo nar-
tijos politika, negu Lietuvos rei-
kalas. Tautininkai jau taigai
daug kame nusileido šiam su-
sivažiavime, pasvėsdami savo par-
tijos reikalus, kad tik galima bu-
ty prie bendro darbo suriti. Jie
nusileido taip vadinamiems kler-
ikalams, sutikdami užimti
Centrālį Komitetą tik antrąsias
vietas; jie nusileido ir linkui so-
cialistų, sutikdami, kad Dr. Šliu-
pas ir R. Karuza—dvi stambiau-
sios tautininkų sriovės figūros—
užleis savo vietas socialistams,
jeigu tie nutars prie bendro dar-
bo prisidėti.

Ir mes pilnai mūsų srovės at-
stovus už tai pagiriame: maty-
dami galimybę bendrai veikti, jie
atidėjo šalin savo ambicijas ir
savo srovės partijinius reikalus ir
ištiesė draugišką ranką abiem
srovėm.
"Kovą" daug rašinėja apie
"social-patriotus," bet šiom sy-
kiu ji visgi daug daugiau pa-
rodo noro dirbti delei Lietuvos
gerovės, negu kad "Naujiene"
"Naujiene" dar vis, kaip matyt,
norė ne darbo, bet politikier-
avimo.

What's that? Kiek laiko atgal
buvo skelbta, kad Lietuvių Sėl-
pmo Fondas (socialistų) išsiun-
tęs \$5000.00 aukų. Kiek pame-
name, tai buvo garsinta, kad to-
kia pinigų suma, jeigu neklysta-
me, buvo išsiūsta per Chicagos
vokiskąjį konsulį užimton po jo-
kiečiu Lietuvon—dargi buk "be-
vieliniu telegrafu." (Tas buvo ne-
trukus po Janučiūčio laiško ap-
tūrejimo).

Mums neteko girdėti, kad Lie-
tuvos Sėlpmo Fondas buty iš-
siuntęs kitą tokią sumą pinigų.
Bet to fondo išdinininkas K. Si-
lauskas garsina laišku nuo M.
Januškevičiaus, Pr. Keinio, V.
Bielskio ir V. Zubov, iš Petro-
grado, kad jie gavę siūstus Lie-
tuvos Sėlpmo Fondo \$5000.00.

Zingeidu buty žinoti, ar tai
tie patys pinigai, kurie buvo si-
gti "bevieliniu" telegrafu ir Vil-
nių, ar kiti?

Lietuvių Suvažiavimo Protokolas.

Sein

Posėdį atidarė 10 val. ryte, 17
d. rugpjūčio, Redington Hotel'jy,
Wilkes-Barre, Pa., p. J. Lopatto
ir mandatų priėmimui paskyrė
K. Krušinską ir V. K. Račkau-
ską.

Mandatus pridavė atstovai nuo
sekančių organizacijų:

1.—LIET. DARBININKŲ
SAJUNGA: 1) kun. J. Miliaus-
kas, 2) Leon. Vasauskas, 3) kun.
Janušas;

2.—LIET. VARGONININKŲ
SAJUNGA—4) J. Stulgaitis, 5)
A. Sodeika, 6) K. Strumskis;

3.—LIET. R. K. MOKSLEI-
VIŲ SUSIVIEN.—7) P. Juras;
4.—LIETUVIŲ TAUTOS
TARYBA—8) J. S. Vasiliaus-
kas, 9) V. Lukoševičius, 10)
kun. J. Kuras;

5.—TĖV. MYLĖTOJŲ DR-
JA—11) Neviadauskas, 12) A.
Galinskas, 13) P. Norkus;

6.—AM. LIET. KUNIGŲ
SAJUNGA—14) kun. Dr. V.
Bartuška, 15) kun. B. Paukštis;
16) kun. J. Valaitis;

7.—TAUTOS FONDAS—17)
kun. J. Jakaitis, 18) kun. Dr. P.
Augustaitis, 19) J. G. Miliaus-
kas;

8.—LIET. R-K. SPAUDOS
DR-JA—20) K. A. Pakštas, 21)
kun. J. Inčiūra;

9.—LIET. SOCIALISTŲ SA-
JUNGA—22) V. Kapsukas; 23)
J. V. Stilsonas, 24) A. Valin-
čius;

10.—SUSIV. LIET. AMERI-
KOJE—25) F. Živatkas, 26)
St. Gegužis, 27) J. Kazakevičius;

11.—SUSIV. LIET. R-K.
AMERIKOJE—28) J. Jaroš-
vičius, 29) K. Krušinskas ir 30)
kun. S. Struckus;

12.—LIETUVIŲ GELBĖJI-
MO FONDAS—31) Jonas Sal-
čius, 32) S. Bulota ir 33) P. Ka-
marauskas;

13.—LIETUVOS AUTONO-
MIJOS FONDAS—34) Dr. J.
Šliupas, 35) Keist. Šliupas ir 36)
J. Ačius;

14.—LIET. TAUTINĖ SAN-
DARA—37) Rom. Karuza, 38)
Ben. Kubilius ir 39) D-rė A. Jan-
kauskienė;

15.—VIETINIS LIETUVIŲ
KOMITETAS—40) Adv. J. S.
Lopatto;

16.—LIETUVIŲ SPAUDOS
DR-JA—41) V. K. Račkaukas,
42) M. Salčius ir 43) p-lė Hyp.
Šliupitė;

17.—LIET. R-K. FEDERA-
CIJA AM.—44) kun. V. Dargis,
45) kun. J. Kasakaitis ir 46) kun.
J. Šupšinskas;

18.—LIET. R-K. MOTERŲ
SAJUNGA AM.—47) P-lė P.
Rudaičiūtė;

19.—LIETUVOS VYČIAI
AMERIKOJE—48) Jul. B. Kau-
pas, 49) Tam. Šeimis ir 50) F.
Černauskas.

Peršaukus delegatus vardais,
rinkta (atviru balsavimu) suva-
žiavimo vedėjai. Išrinkta: pirmi-
ninku J. S. Lopatto, vice-pirmi-
ninku—kun. Dr. Augustaitis.
Sekretoriais—Jul. B. Kaupas ir
V. K. Račkaukas. Be to išrinkta
sekančios komisijos: maršalka—
V. Černauskas; presos ir rezoliu-
cijų komisija—kun. V. Bartuš-
ka ir Keist. Šliupas.

Pradėjus susirinkimą, skaitoma
vietinio komiteto pasiūlytasai
projektas Lietuvių Dienos tvar-
kai nustatyti. Jį perskaičius, so-
cialistų atstovai paduoda sociali-
stų konferencijos rezoliuciją, ku-
rioje išreikšama nepasitenkini-
mas, kad nepakviesta suvažiavi-
mas tokių organizacijų, kaip:
Liet. Soc. Spaudos Sandara, Lie-
tuvų Darbininkų Unijos, Lietu-
vių Moterų Progresyvis Susi-
vienijimas, Am. Liet. Darbin.
Literatūros Draugija. Po trumpų
diskusijų, kuriose dalyvavo
V. Kapsukas, Stilsonas, Dr. Šliu-
pas, kun. Bartuška ir kun. Au-
gustaitis,—rezoliucija atidėta į
susirinkimo pabaigą, kuomet pa-
aiškės, ar socialistai dirbs tą
darbą išvieno, ar ne.

Svarstoma punktais vietinio
komiteto pasiūlytasai projektas.
(Užregistravę sekančie kores-
pondantai: P. Norkus ir J. Nie-
nius—nuo "Vienybės Lietuv-
ninkų," F. A. Černauskas ir T.
A. Šeimis—nuo "Darbininko,"
J. Ačius ir B. Kubilius—nuo

"Atėities"; K. Pakštas—nuo
"Draugo" ir "Darbininko").
Projekto, teksta:

1.—"Sudaryti Centralį A. L.
Komitetą, kurio užduotimi buty
surengti vien Liet. Dieną."

Vienbalsiai nutarta, kad toksai
komitetas buty išrinktas.

"a.—Išsiuntus surinktus pi-
ningus ir išdavus atskaitą, jo dar-
bas pasibaigia." Priimta vienbal-
siai.

"b.—Centr. A. L. Komiteto
valdyba susidės iš 1 pirmininko,
2 pagalbininkų, 3 raštininkų, 2
kasos globėjų, 3 narių ir 1 kasi-
ninko." Priimta tuo supratimu,
kad komitete buty 12 narių.

"c.—Patariama, kad Centr.
A. L. Komiteto sąstata, atsižiu-
rint į sriovės, buty šitoksai:
Komiteto narių viena pusė iš ka-
talikų, o iš tautininkų bei socia-
listų, jei dalyvaus, o jiems nenor-
rint dalyvauti, iš vienių tautini-
kų kita pusė bus renkama." Po
diskusijų—paimta svarstyti.
V. Kapsukas duoda pataisy-
mą, kad visų trijų sriovių atstovų
buty po 4. Po diskusijų—origi-
nalis paragrafas likos priimtas
didžiama balsu.

"d.—Patartina, kad C. Am.
L. Komiteto narių didžiama buty
išrinkta iš kokios nors vienos
apygardos susirinkimų palengvi-
nimui." Priimta.

"e.—Lietuvių Dieną surink-
tieji pinigai bus siunčiami Am.
Raudonajam Kryžiui, o iš ten
Am. Liet. Centr. Komiteto nuro-
dymu, privaleis buti išsiųsti lietu-
viams, nukentėjusiems nuo karės,
per tasias draugijas kurios užsi-
ima jų gelbėjimu, kaip "Liet.
Dr-ja nukentėjusiems nuo karės
šelpiti," kuri veikia R. šioje ir
Lietuvių ir "Lithuania" Sveica-
rijoje. Ten turės buti nusių a-
daugiau, kur "Liet. Dr-ja n. n.
k. š." Centr. K-tas nurodys bū-
sama didesnio reikalo." Čia J. S.
Lopatto skaito laišką iš Raul.
Kryžiaus, kuris apsiima patar-
nauti Lietuvių sėlpmo reikalais,
kiek bus galima ir reikalinga. V.
Kapsukas įneša pavesti aukų rin-
kimą fondams, pagal sriovės ir
tik vietų komitetai kontroliuoti
aukas. Dr. kun. Bartuška aiški-
na, ką sužinojęs Lietuvoje apie
Lietuvos žmonių sėlpmo reikalą
ir remia originalų įnešimą, t. v.
augščiau cituotąjį dienotvarkės
paragrafą "e." Kalba dar M. Sa-
lčius, kun. Bartuška, kun. Dargis,
kun. Janušas, Stilsonas. Kalba
Kapsukas ir, baigdamas, pabrui-
kia, kad, jei 3-jų socialistų atsto-
vų balsas nebus čia paimtas at-
džion ir jų nuomonė bus sumu-
ta didžiūmis balsu, tai jie protes-
tuos lietuvių ir anglų spaudoje,
kad L. Dienos darbas nėra visos
lietuvių tautos darbas. Dar kalba
M. Salčius, J. Kaupas, Dr. Šliu-
pas (kalba prieš Kapsuko grąši-
nimą kėrsoti lietuviams ir truk-
dyti visų lietuvių L. Dienos dar-
ninku—kun. Dr. Augustaitis.

Sekretoriais—Jul. B. Kaupas ir
V. K. Račkaukas. Be to išrinkta
sekančios komisijos: maršalka—
V. Černauskas; presos ir rezoliu-
cijų komisija—kun. V. Bartuš-
ka ir Keist. Šliupas.

Pradėjus susirinkimą, skaitoma
vietinio komiteto pasiūlytasai
projektas Lietuvių Dienos tvar-
kai nustatyti. Jį perskaičius, so-
cialistų atstovai paduoda sociali-
stų konferencijos rezoliuciją, ku-
rioje išreikšama nepasitenkini-
mas, kad nepakviesta suvažiavi-
mas tokių organizacijų, kaip:
Liet. Soc. Spaudos Sandara, Lie-
tuvų Darbininkų Unijos, Lietu-
vių Moterų Progresyvis Susi-
vienijimas, Am. Liet. Darbin.
Literatūros Draugija. Po trumpų
diskusijų, kuriose dalyvavo
V. Kapsukas, Stilsonas, Dr. Šliu-
pas, kun. Bartuška ir kun. Au-
gustaitis,—rezoliucija atidėta į
susirinkimo pabaigą, kuomet pa-
aiškės, ar socialistai dirbs tą
darbą išvieno, ar ne.

Svarstoma punktais vietinio
komiteto pasiūlytasai projektas.
(Užregistravę sekančie kores-
pondantai: P. Norkus ir J. Nie-
nius—nuo "Vienybės Lietuv-
ninkų," F. A. Černauskas ir T.
A. Šeimis—nuo "Darbininko,"
J. Ačius ir B. Kubilius—nuo

KUR UPELIS TEKA.
ŠAPALĖLIUS NEŠA,
TEN MERGELE LELIJELE
BALTĄ ŽĄSĮ PEŠA.

Lietuvių Daina.

Na, visi vyrai ir Bautrus—vienu balsu: "Bal-tą žą-sį pe-
šai!"

apmokamas,—po diskusijų pri-
imta su prierasu "kelionės-gi iš-
laidos bus apmokamos."

"2.—Centr. A. L. Komitetui
į pagalbą sudaryti vietos komite-
tus šitokių būdu: "a) Lietuvių
vietos organizacijos išsirenka po
kelis atstovus, o jie iš savo tarpo
išrenka komitetą susidedantį iš
šių asmenų: 1 pirmin. 2 pagal-
bininkų, 2 raštininkų, 1 kasini-
ninko, 2 kasos globėjų ir nors vieno
presos nario. O didesnėse kolio-
nijose renkama dar be to kelis,
ar daugiau organizatorių."—Pri-
imta.

"b.—Komitetas pakviečia ko-
lektorius iš lietuvių ir svetima-
tautių. NB. Kolektoriais gali bu-
ti vaikai ir mergaitės nuo kokių
12 metų."—Priimta.

"c.—Kolektuojama bus šito-
kių būdu: vartojant "tags," per-
einant per gatves, namus, gele-
žinkelio stotis, štorus, pasilinks-
minimo vietas, paprašant šiose
pastarose, idant kokį nuosimt
nuo tos dienos pelno paaukautų
lietuviams ir tt."—Priimta.

"d.—Išvengimui netvarkos, pa-
skirstyti kolektoriaus gatves,
kur jie privalo kolektuoti."—Pri-
imta.

"e.—Vietos komitetai privale-
ti atsiųsti į vietos svet. orga-
nizacijas, kaip "Women's Club"
ir tt."—Priimta.

"f.—Tenužmiršta komitetai
gauti ten, kur reikia, leidimą ko-
lektuoti po štorus nuo Chamber
of Commerce."—Priimta.

"g.—Vietų komitetai privalo
garsinti L. D. reikalą vietos sve-
timtautių presoje."—Priimta.

"3.—Centras įtaisyti visiems
kolektoriaus vienodos popierines
dežutes ir ženklus, ant kurių pri-
valo buti raud. kryžius ir pa-
rašas "For Suffering Lithuania."
—Priimta.

"4.—Pasirupinti, kad kolekto-
rų dežutės buty tą dieną viešo-
je istaigose, krautuvėse. Taigi vietų
komitetai tepasirupina pirm laiko
ten jas įtaisyti."—Priimta.

"5.—Mažiasis lietuvių koloni-
jas organizuos artimiausių di-
desniųjų liet. kolonijų komite-
tai."—Priimta.

"6.—Vietose, kur visai nėra
lietuvių, prisieis veikti sekančių
būdu:

"a.—Papasakyti Chamber of
Commerce, kad teiktųsi organi-
zuoti vietos komitetus lietuvių
naudai.

"b.—Kreipties į Amerikos ka-
talikų vyskopus, prašant jų, 1)
kad visose bažnyčiose prieš tą
dieną taptų kunigų paragina
žmonės aukoti "Lietuvių Dieno-
je" ir 2) kad ten, kur nėra lie-
tuvų parapijų, idant vietos ku-
nigai, susizinoję su vietos
Chamber of Commerce, pasiru-
pintų suorganizuoti komitetus
aukų rinkimui.

"c.—Reikia kreipties ir į ne-
katalikų religijinius ir visuome-
ninius centrus."

Viršų paduotieji punktai—
priimta.

"7.—Išrinkti "Literatiskąją
Komisiją" (Press Committee),
padėkavojo p. Casey.

nutarta, kad ji buty iš 5-kių na-
rintų, kurių užduotimi turėtų buti:

"a.—Atsiųsti į kongresma-
nus, senatorius, federal- augš. tei-
smo narius ir tt., kad gavus jų
prielankumą mūsų reikalui ir kad
per jų įtekmt buty talpinami mu-
sų atsiųskumai į Amer. visuo-
menės vietos presoje.

"b.—Informuoti Amerikos vi-
suomenę apie Lietuvos vargus ir
kančias dėl karės.

"c.—Sukelti visuomenėje užuo-
jautą lietuviams, ypač dėlto, kad
mės esame vargulių šalis, už-
miršta, per amžius galingesnių
jų skriaudžiama, be garsijų
užtarėjų.

"d.—Talpinti svet. spaudoje
bruožus iš Lietuvos istorijos.

"e.—Anos žinios turėtų buti
skleidžiamos per "Associated
Press," ar "United Press."

Po diskusijų paminėtieji para-
grafai vienbalsiai priimta.

"f.—Literat. komisijos išlai-
dos bus padengtos centralio ko-
miteto,—įneša M. Salčius.

"8.—Išrinkti specialę komisi-
ją, kuri kreiptųsi į garsiusius
Amerikos žmones ir pasistengtų
gauti jų sutikimą ineiti į mūsų
Centr. A. L. Komitetą gar-
bės nariais."—Priimta.

"9.—Kreipties į Centr. Raud.
Kryžiaus valdybą Washington'e,
kad ji pataryt kaip mums veik-
ti."—Priimta su pataisymu, kad
tai atliks komitetas, kurs bus
Washington'e dėl Liet. Dienos
klatsimo.

"10.—Prašyti lietuvių klebo-
nų, kad atlaikytų savo bažnyčio-
se "L. Dien." pamaldą už žu-
vus šiais pastaraisiais metais
lietuvių ir padarytų kolekta-
nukentėjusiųjų nuo karės naudai."—
Priimta vienbalsiai.

"11.—Papasakyti Suv. Valstijų
prezidentui, kad Visų Šventųjų
dieną paskirti kaip "Lietuvių
Dieną."—Čia p. Lopatto aiškina,
kad, sužinojęs, jog valdžia Liet.
Dieną skiria drauge su diena
armėnams ir syriečiams, p. Lo-
patto ir kun. Miliauskas važia-
vo į Washington'ą, matėsi su
prezidento Sekretorium Tumul-
ty, ir jis žadėjo pasirupinti gau-
ti Lietuvių Dieną vien lietu-
viams, tik reikalavo specialės
rezoliucijos nuo šio susirinkimo.

Įnešama, kad šios dienos susi-
rinkimas nutartų kreipties į Suv.
Valstijų Prezidentą, kad lietu-
viams buty paskirta 1 d. lapkri-
čio. Rezoliuciją tame klausime
pasijų į Valst. Departmentą
(State Department) Presos Ko-
misija."

Pertrauka 10-čiai minučių.

Po pertraukos pirmininkas per-
statė kalbėti kongresmaną Ca-
sey, kurs įnešė į Kongresą re-
zoliuciją sulig paskyrimo Lietu-
vių Dienos Amerikoje. Mr. Ca-
sey kalba, kaip jis įvedęs rezol-
uciją kongresan ir kaip yra pa-
sijęs visados priglobti lietu-
viams, ypatingai gi šiame aukų
rinkimo ir Lietuvių Dienos klau-
sime. Susirinkimas atsisostijimu</

Pakėlus klausimą, kurios sriovės dalyvaus rinkimuose, gauta seką atsakymas: Dr. Šliupas praneša vidurinės sriovės vardą, jog vidurinė sriovė dalyvaus, nes am ir atvažiavo; katalikų varč praneša kun. Dr. Augustaitis, jog dalyvaus. Socialistai—V. Kapsukas—praneša, jog jie tuo tarpu nedalyvaus, bet galutinai neatsisako dalyvauti, tik reikšią nuodugnau jų organizacijose ta klausimą apsvastyti.

Dr. J. Šliupas praneša, jog vidurinė sriovė sutiks duoti dvi vietas socialistams ir paskai, jei jie sutiks prisidėti. Taigi iš katalikų sriovės renkama—6 ir iš vidurinės sriovės—6.

Nutarta, kad socialistai turi galutinai pranešti apie savo dalyvavimą ar nedalyvavimą C. Komitete laike 3-jų savaitių.

Petrauka 5-ioms min. pasitarimui.

Po pertraukų perskaitoma: NUO KATALIKŲ SRIOVĖS—adv. J. S. Lopatto, K. Krušinskas, J. Miliauskas, V. Lukoševičius, kun. Dr. V. Bartuška ir kun. Dr. Pr. Augustaitis; NUO VIDURINĖS SRIOVĖS—Dr. J. Šliupas, R. Karuža, T. Paukštis, F. Živatkas, V. K. Račauskas ir J. M. Salčius; pirmieji du atsisakys iš komiteto, jei socialistai sutiks dalyvauti Centraliniame Amerikos Lietuvių Komitete. Perskaityti rekomendacijos, vienbalsiai užtvirtinta viršaus surašytieji asmenys, kaip Centralinio Komiteto nariai.

Presos Komiteto rekomendacijos: IS VIDURINĖS SRIOVĖS: R. Karuža, Dr. Janušas, kun. V. K. Račauskas; NUO KATALIKŲ PUSĖS—kun. B. Paukštis, kun. J. Miliauskas ir J. Kaupas. Tuo pačiu nutariama, kad Presos Kom. turi būti iš 6-ty narių, atsukti pirmą buvusį nutarimą rinkti komitetą iš 5-ty ypų. Rekomendacija užtvirtinta.

Komisija kreipimuisi į įtekingus Amerikos žmones—palkiti Centraliniam Komitetui tokią komisiją pasirinkti.

Komisija nukliavimui į Washingtoną dėl Lietuvių Dienos—nutarta palkiti tai Centraliniam Komitetui.

Socialistų delegatų protesto, priduto pirmoje sesijoje, klausime nutarta palkiti jį ant stalo, nes nežinia, ar socialistai prisidės prie bendro darbo, ar ne.

Įnešta ir nutarta, kad užbėgimui už akių nelegalizacijai aukų rinkimui Lietuvių Dienos laike be Centralio Komiteto palūdinimo, bus pasirūpinata įgyti Suv. Valstijų valdžios protekcią.

Jei socialistai sutiks dalyvauti C. Komitete, tai jįms bus pavesta 1 ar 2 vietos Presos Komitete, padarant tuomi 7 ar 8 vietos Komitete.

Perskaityta Antrosios sesijos protokolas ir priimtas su keliais pataisymais.

Susirinkimas uždaryta 7:15 v. vakare.

Pirm.—J. S. Lopatto, Sek.—J. B. Kaupas, Sek.—V. K. Račauskas

PROTOKOLAS.

Centralinio Amerikos Lietuvių Komiteto nukentėjusiems dėl karės šelpi posėdžio, laikyto 17 d. rugpjūčio, 1916; Redington Hotelyje, Wilkes Barre, Pa.

1.—Posėdį atidarė p. J. S. Lopatto, 8 val. vakare. Posėdin susirinko visi Komiteto nariai, išskyrus p. K. Krušinską, kurs nuvyko namon, ir p. T. Paukštį, kurs suvažiavė negalėjo dalyvauti.

2.—Posėdžio pirmininku apriinka p. J. S. Lopatto ir sekretorium—V. K. Račauskas.

3.—Komiteto nariai pasiskirsto sau vietas, prisilaikydami suvažiavimo nutarimų. Vietos pasiskirstyta šitaip: Pirmininkas—J. S. Lopatto Bennett Building, Wilkes Barre, Pa.

Vice-Pirmininkai I—kun. Dr. V. Bartuška, M. Carmel, Pa. II—Fr. Živatkas, 110 W. Market str., Scranton, Pa.

Sekretoriai I—kun. Dr. P. Augustaitis, P. O. Box 204, Girardville, Pa.

II—M. Salčius, 1419 No. Main Ave., Scranton, Pa.

III—V. K. Račauskas, 307 W. 30-th str., New York, N. Y.

Izdininkas: V. Lukoševičius, 322 Sanburg Ave., Minersville, Pa.

Izdo Globėjai I—T. Paukštis, 13 Mill str., Pittston, Pa.

II—Dr. J. Šliupas, 1419 No. Main Ave., Scranton, Pa.

Komiteto Nariai I—K. Krušinskas, 59 Ten Eyck str., Brooklyn, N. Y.

II—R. Karuža, 2810 Richmond str., Philadelphia, Pa.

III—J. Miliauskas, Politania Bank, Pittsburgh, Pa.

4.—Nutarimai:

a) Izdininko kaucijos klausime nutarta, kad izdininko kaucija turi būti—\$1,000. Įstaiga, iš kurios bus reikalaujama kaucijos, sužinos Komiteto pirmininkas ir I Sekretorius.

b) Ankotajams svetimtaučiams bus nurodyta, kad Lietuvių aukas priimdinėja "Liberty National Bank" New York'e; per tą banką bus siunčiamos ir Lietuvių Dienos surinktos aukos. Su šituo banku susižinos ir pakvies bendradarbiavimą p. J. Miliauskas.

c) Iš Tautos Fondo ir iš Lietuvos Gelbėjimo Fondo prašyti, kad paskolintų Lietuvių Dienos organizavimui po \$300.00, viso labo \$600. Prašymą į minėtųs fondus parašys I Sekretorius kun. Dr. P. Augustaitis.

d) Ant dėžūčių turės būti vienosodos antspaudos su parašu dviem kalbom: Angliškai—"Central Committee for the Relief of the War Suffering Lithuanians," Lietuviškai—"Centralis Amerikos Lietuvių Komitetas nukentėjusiems nuo karės šelpi."

e) III Sekretorius V. K. Račauskas užsakys ir išsiuntinėsi visiems C. Komiteto nariams 5000 lakštų gero popieriaus laiškam ir 5000 konvertų. Be to jįs turės parupinti 2000 kopijų suvažiavimo protokolų.

5.—Posėdis uždaryta 9:30 val. vakare.

Posėdžio Pirmininkas—J. S. Lopatto.

Posėdžio Sekretorius—V. K. Račauskas.

EXTRA!

Vėliausios žinios.

Rusų armija jau susijungė su rumunų armija Karpatų kalnuose.

—Tuojaus po apskelbimo karės 80,000 rumunų kariuomenės perėjo rubežius ir įsiveržė į Austrijos provinciją Transilvaniją.

—Berline bijosi, kad už kelių dienų ir Grekija stos prieš teutonus. Grekai, gyvenusie Vokietijoje, bėga iš Vokietijos.

—Kaizeris pašalino vyriausio štabo perdėtinį gen. von Falkenhayn, o jo vieton paskyrė gen. von Hindenburg. Eina gandas, kad ir užrubežio reikalų ministris von Jagow bus pašalintas...

—Rusai nustumė turkus atgal prie ežero Van, Užkaukazij. Francuzai įgijo laimėjimų prie Verduno. Galicijoje ir Volynijoje nieko svarbaus nevyko.

GELEŽINKELIŲ STREIKAS.

Washington, D. C. Rugpjūčio 30 d.—Geležinkelių darbininkų vadai netikėtai apskelbė streiką, kuris turi prasidėti 4 d. rugsejo, jeigu iki tam laikui nesutaisyks.

Vakar prezidentas Wilson suaukresio šakas ir patarė įvesti naujus įstatymus, kurie duotų prezidentui teisę varyti geležinkelius laike streiko. Prezidentas aiškiai palaiko darbininkų pusę.

Lietuvių Memorialas Popiežiui.

Amerikos lietuvių atstovų kun. Dr. V. Bartuška, atsilankęs Rym, gavo audienciją pas popiežių Benediktą XV, ir vardu lietuvių prašė, kad jis teiktųsi paskirti vieno pasaulio katalikiskose bažnyčiose vieną dieną rinkimui aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvai.

Prie to jis įdavė popiežiui sekančią memorialą apie Lietuvos dabartinį padėjimą:

Sventasis Tėve:—

Leiskie man įteikti jums šį mažą memorialą reikale gelbėjimo nukentėjusių dėl karės mano nuvargintoj tėvynę.

Lietuva yra viena labiausia nukentėjusių dėl karės šalių, nes nekurios jos provincijos ėjo iš rankų ir rankas priešininkų. Jos gyventojai papuolė į didžiausią vargą. Kad teikti jiems pagalbą, susivėrė ten keltas komitetas. Po rusų tų buvo keturi komitetai, valdžios pripažinti, ir buveinė buvo Vilniuje: 1. Centralis Lietuvių komitetas su pirm. M. Yču, Dumos atstovu.

2. Lenkų komitetas buvo ir tai bus reikalaujama kaucijos, sužinos Komiteto pirmininkas ir I Sekretorius.

3. Rusų komitetas ir 4. Žydų komitetas. Visi komitetai turėjo tikslą teikti pagalbą keturioms tautos. Užėjus vokiečiams, rusai turėjo trauktis iš Vilniaus ir rusų komitetas; buvo uždarytas. O Lietuvių Centralis komitetas persidalno į du autonomiskus skyrius, kurio vienas pasilikė Vilniuje teikti pagalbą lietuviams po vokiečių, užs, persikėlė į Petrapilį ir užsiėmė teikimu pagelbos pabėgėliams, pasiklūsiams po plačią Rusiją, toli nuo Lietuvos. Pagalmano ištyrimų tris gelbėjimo komitetai—lietuvių, lenkų ir žydų yra vokiečių valdžios pripažinti ir veikia.

Kaslink šaltinių, tai lenkų komitetas Vilniuje, budamas skyrim lenkų varšavinio komiteto, gausiai gauna ištekliaus iš Generalio komiteto gelbėjimui nukentėjusių dėl karės Lenkijoje. To komiteto buveinė yra Vevey, Šveicarijoje. Žydų komitetas gauna gausiai ištekliaus iš sveturi, nes toji tauta turi daug labdarinių dr-jų. Vien lietuvių komitetas, iieka be ištekliaus. Kokios tam priežastys?

Svarbiausias ištekliaus šaltinis Lietuvai, lygiai kaip ir Lenkijai, yra užsienis. Svetimtaučiai, vienok, nežino Lietuvos ir nežinodami, kad tos dvi šalį: apgyventos dviejų skirtingų tautų, paprastai Lenkiją ir Lietuvą ima už vieną šalį. Kadangi tie dalykų sumaisomi, tai visuomenė, siųsdama aukas Lenkijai, tiki jog tų aukų kluva ir Lietuvai. Ištikrųjų lietuviams neklauva tų aukų, kurios siunčiamos Lenkijai ir lygiai Lietuvai. O štai kaip tas įvyksta:

Yra žinoma, jog lenkų Generalis Komitetas, kurio buveinė Vevey, Šveicarijoje, gauna visas aukas, skiriamas nukentėjusiems dėl karės Lenkijoje. Svetimtaučiai, vienok, neatskiria Lietuvos nuo Lenkijos ir siunčia aukas tam vienam komitetui dviem tautom.

Ir kaip veikia lenkų Vevey komitetas?

Teisybė, kėlė kartų tasai komitetas atsiuntė žymias sumas į Vilnių sušelpimui nukentėjusiems Lietuvoje. Liepos 9 d. 1915 m. atsiuntė 25,000 frankų, rugpjūčio m. 51,000 frankų. Bet netikęs buvo dalykas pavesti tų aukų išdalinti lenkų komitetui, kurs yra varšavinio komiteto skyrimu. Tai pašelpą gavo tik lenkai, o lietuviai nieko negavo. Tuli lietuviai, kurie buvo Vevey komitete, kaip grafas Andriejus Plater-Syberg, pasibaureję tokiu vilniškio lenkų komiteto veikimu, nusprendė siunčiant pašelpą į Vilnių pažymėti, jog trečia suma dalis turi eiti lietuviams. Su šitokiu padavadijimu spalio 8 d. 1915 m. pasiūsta į Vilnių 100,000 frankų ir gruodžio 1 d. 108,800 frankų.

Išties, teoretiskai, šiuo padavadijimu apsiereikia teisingumo kibirkštė Vevey komiteto, bet iki pilno teisingumo, ir lygybės toli gražu tuomi neprieinama. Anos sumos buvo skiriamos keturioms lietuvių gubernijoms: Vilniaus, Kauno, Gardino ir Suvalkų. O pagal oficialių 1897 metų statistikos Vilniaus gub. lenkų buvo 8.2 nuoš., lietuvių 17.6 nuoš. Suvalkų gub. lenkų 23 nuoš., lietuvių 52.3 nuoš. Kauno gub. lenkų 9 nuoš., lietuvių 68.3 nuoš. Galop Gardino gub. lenkų 10.1 nuoš., o lietuvių 0.2 nuoš. Visose keturiose gubernijose lenkai sudaro 10.7 nuoš., lietuviai 31 nuoš. Matant šitokią tautų proporciją, kas gali sakyti, jog teisinga yra skirti trečdali 31 nuoš. gyventojų, o du trečdali tiems, kurie sudaro 10.7 nuoš.

Be kas aršiausia yra tai tas, jog Vevey komiteto padavadijimas

komitete susivienijo atstovai įvairių politinių tendencijų, lygiai reprezentuojamos lenkų ir lietuvių kalbos, jame nuolatinis delegatas St. Salkauskis, reprezentuojąs Lietuvių Centralio komitetą, kurs budamas Petrapilyje yra rusų valdžios priežiūroje. Galop Generalis Lietuvių komitetas turi sąryšius su komitetu Stockholm. O tas komitetas yra irgi lietuviškas, o jo pirminkas yra p. Lindhaghi, to miesto majoras.

Baigdamas savo memorialą, aš norėčiau dar išrodyti, kodėl katalikiskos tautos turėtų šelpi lietuvių tautą. Lietuviai yra geri katalikai; suprantamas daiktas, jog jai privalo stoti pagalbon katalikiskos tautos. O ištikrųjų žymiausią pašelpą lietuvių gauna nuo pravoslaviskos Rusijos. Ir ligiol vien rusai teikia žymias sumas Centraliam lietuvių komitetui ir kurs gelbsti lietuvių pabėgusius į Rusijos pasiviečius, vokiečiams prisiričius. Centralis Lietuvių komitetas nuo liepos 1915 m. iki Naujų Metų 1916 m. gavo nuo Rusijos valdžios ir iš privatinų labdarinių dr-jų šešis milijonus frankų. Katalikiska lietuvių tauta tikrai turės liudną atminimą, jog laike sunkiausio jos gyvenime periodo buvo šelpiami vien tik pravoslavų ir kad katalikiskos tautos vakarinės Europos visai jais nesirupino.

Po išdėstymo šių faktų man rodos, kad vien dėl katalikiskos Bažnyčia turėtų pributi pagalbon lietuvių tautai.

(Memorialas buvo paduotas francuzų kalboje.)

Yčas Atvažiuoja Amerikon.

Dumos atstovs ir Centralinio Lietuvių Komiteto pirmininkas, Martynas Yčas, netrukus atvažiuoja Amerikon.

Apie tai prieš porą savaitių buvo pasklydęs gandas iš "Naujos Lietuvos", bet dabar ateina tikresnįjį apie tai žinių.

Mums teko girdėti, kad Chicago rusų konsuliui atėjo oficialis pranešimas apie tai, kad p. Yčas atvažiuoja "apie vidurį rugsėjo" (sulyg rusų kalendoriaus) ir kad tikslu jo atvažiavimo yra "rinkimas aukų Amerikoje" nuo karės nukentėjusiems lietuviams. Nuo p. Yčo jokių tiesioginių žinių, kol kas, neatėjo.

Kol jū nėra, neapsimoka spėlioti, koks yra svarbiausias p. Yčo misijos tikslas. Kad jo atvykimas, ypač prieš "Lietuvių Dieną", būtų geistinas, apie tai abejojės nėra.

Tik-ką gautasai "Lietuvių Balso" numeris (einantis Petrogrado) praneša, kad p. Yčas jau išvažiavo Amerikon drauge su gerai amerikiečiams pažįstamu kun. J. Žilium. Šisai laikraštis šiaip rašo:

"Atstovas M. Yčas liepos 19 d. [sulyg sena, be abejonės, kalendoriaus] išvažiavo lėgslaim laiku drauge su kun. J. Žiliumi į Ameriką vargstančios ir badaujančios Lietuvos bel pabėgėlių šelpimo reikalais. Manoma plačiai organizuoti darbas ir prikrauti prie jo ne tik tai lietuvių, bet ir visą amerikiečių visuomenę. Be to, reikės aptarti visokius klausimus dėl Lietuvos buvimo karul pasibaigus."

Rumanija Stoją Karėn.

Rumanija apskelbė karę Austro-Vengrijai. Pereitą nedėdienio rytą Rumanijos karalius Ferdinandas suaukė konferencijon visų partijų atstovų, buvusius premirus, buvusius parlamento prezidentus, ministerius ir diplomatus, kad išklausti jų nuomonės.

Sios konferencijos pasekmė buvo tokia, kad tą pačią dieną karė Rumaniją apskelbė karę Austro-Vengrijai.

Šito žingsnio jau senai tikėtasi. Dar pernai manyta, kad Rumanija stos karėn sykiu su Italija gegužio mėnesį 1915 m. bet pasitaikiusis tuom laiku skaudus sumušimas rusų Galicijoje sulaikė Rumaniją; ji pasibijojo teutonų įsiveržimo.

Nuo to laiko, per arti pusantrų metų, teutonų ir tautininkų diplomatai varė Rumanijos sostinėje, Buchareste, galingą diplomatišką kovą—kiekvienas kad patrauktų Rumaniją savo pusėn.

Rumanija yra penkiolika viešpatija, stojusi dabar didelėn karėn. Spėjama, kad ji dar nebus galutinai nustačius aiškią tauti-

paskutinė, nes šitas Rumanijos žingsnis padarys milžinišką įtekingumą ant Grekijos, kur Venizelos partija pereitą nedėdienį jau darė didelės demonstracijas, reikalaujama nuo valdžios, kad ji stotų prieš teutonus ir bulgarus.

Rumanijos žingsnis turės turėti labai svarbias pasekmes. Labai svarbus yra jos strategiskas padėjimas: iš vienos pusės ji pušiaulanku apima Austro-Vengriją, iš antros pusės ji atidarys Rusijai kelią į Bulgariją, kurios padėjimas tarp tautininkų Salionijoje ir tarp Rumanijos bus tikrai nepavydėtinas. Bet ir Rumanijos armijos reikia taigpi nepamiršti. Ji turi apie 600,000 gerai išlavintų karių ir nekurie sako, kad tą skaitlingi jai gali padidinti net iki milijonų. Tokia švieža jėga turės padaryti netrukus didelę, ermainą Rytų ir Balkanų frontuose.

Sulyg rusų laikraščių nuomonės Rumanijos įstojimas karės atneš trejųpą naudą: 1) Rumanijos kariuomenė dėsia pagalbos Rusijos kairiam sparnui ir paluosuos dalį rusų kariuomenės kiemeis tikslams; 2) durtuvų ir kanuolių žiedas dar labiau užsitrauks aplink centralines viešpatijas ir atidarys naujas vietas, iš kurių tautininkai galės teutonų atakuoti; 3) pagalios teutonai neteks ir tų jėgų bei maisto, kuriuos iki šiolei gaudavo iš Rumanijos, ar per Rumaniją. Reik taigpi nepamiršti ir to, kad dabar Grekijos stojimas karėn yra taigpi neišvenginas.

—X—

Rumanijos valdžia paduoda sekančias priežastis, delei kurių ji stoji karėn:

1) Rumanija priklausė prie trilypio susivienijimo, kuris sudėjęs Vokietijos, Austrijos ir Italijos; jau metai laiko kaip tas susivienijimas tapo sulaužytas, kuomet Italija stoji karėn.

2) Austro-Vengrija kenkė Rumanijos tautiškiems reikalams ir troškimas.

3) Austrija tikrino, kad ji pradeda karę su Serbija ne del užkariavimo, bet to nedalėkai.

Rumanija mato, kad centralinės viešpatijos sykiu su bulgarais ir turkais apsupa ją iš visų pusių ir tveria Balkanuose toki dalykų stovį, kuris yra Rumanijos atėčiai pavojingas. Tuom tarpu Austrijoje yra apie 4 milijonai rumunų, kurie niekuomet neturėjo lygių su vengrais teisių ir kurie geidžia susijungti su savo broliais Rumanijoj.

Jeigu atmysim ir tai, kad ir Rusija buk pažadėjo atiduoti Rumanijai Bessarabijos guberniją su dviem milijonais gyventojų (didės dalis rumunų), tai galėsim suprasti, kodėl Rumanija stoji karėn.

Dabar Rumanija turi arti 7 milijonų gyventojų. Laimėjus karę ir prijungus prie jos visus rumunus iš Austrijos ir Rusijos, ji turėtų apie 13 milijonų gyventojų—butų stipri ir svarbi Europos viešpatija.

Kad Rumanijos įstojimas karėn galės daug prisidėti prie greitesnio karės užbaigimo, tai tam taigpi galima tikėti.

A. L. T. Sandarcs Seimas.

Tautininkų sriovėi kuone aštuoni mėnesiai atgal, susiriusi organizuotą kuną—Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą,—ir pradėjus tuo budu savo naują gyvenimą, iškilo daugelis naujų klausimų ir reikalų, kurių Philadelphijos organizatyvis suvažiavimas, laikytas sausio 1 d. 1916 m., negalėjo pramatyti. Dėlei to pas mus dabar yra dalykų, kurie reikia aptarti ir sutvarkyti; ir klausimų, kurie reikia išrišti; yra principų, kurie galutinai reikia nustatyti. Tie visi reikalai paliečia ne tik mūsų sriovės žmones, bet podraug ir mūsų sriovinės organizaciją—ALT. Sandarą.

Pastarąją gal da, ir labiau, jei atminsime, jog Sandarai stokuojam tvirtų ir pastovijų įstatų. Josios plėtojimesi apsiereikia daug lygyvimų ir trukumų.

Dėlei tų visų priežasčių,—kad galutinai nustačius aiškią tauti-

ninkų sriovės poziciją ir kad sutvarkius A. L. T. Sandaros plėtojimesi bei augimą,—šiuomi yra kviečiamas į Brooklyną, N. Y. 19, 20 ir 21 d. spalio mėn. Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Seimas.

Seime bus svarstomi reikalai paliečiantieji. Sandaros organizaciją, k. a.: galutinis konstitucijos bei įstatų sutvarkymas, Sandaros veikimo budo apsprendimas, pagaliaus, Sandaros veikimo dirvos apribojimas. Be to, atskiruose posėdžiuose seime bus apsvartyta ir kiti tautininkų sriovės reikalai, k. a.: Gelbėjimo bei Autonomijos Fondų reikalai, tautininkų spaudos klausimas ir t. t. Pasitarus su mūsų Fondų bei Spaudos Draugijos valdybomis, atradome, jog tų organizacijų reikalams galima bus užleisti vieną dieną,—ar, jei reikės, ir daugiau—iš skiriamo seimui laiko. Apie laiko paskirstymą ir apie kitas seimo smulkmenas praneš kiek vėliaus mūsų sriovės paminėtų organizacijų valdybos.

A. L. T. Sandaros posėdžiuose galės dalyvauti tikrai Sandaros kuopų delegatai, kurie, pagal Philadelphijos suvažiavimo nusprendimą, yra renkami po du nuo kuopų iki 100 narių ir po vieną nuo kiekvieno šimto narių iš pirmojo 100. Svečiai galės turėti patariamąjį balsą.

Subruzkite, todėl, broliai tautininkai; ruoškitės prie seimo! Kur nėra dar A. L. T. Sandaros kuopų, pasistengkite jas sutvarkyti—kur jos yra—papildykite nariais, kad tokiu budu per savo atstovus galėtumėte imti seime kuoskaitlingiausių dalyvumą. Neužmirškite, teigiamas, kad tikrai Sandaros Centre užregistruotų kuopų mandatai bus pripažinti tikrais. Organizuojant; todėl; naujas kuopas; stengkitės kuogreičiausiai Centre užregistruoti, kad tuo budu išvengus keblumų bei nesupratimų.

Sų pagarba,

A. L. T. Sandaros Valdyba, Romanas Karuža, Pirm.

MANO ATSAKYMAS "NAUJINIŲ" REDAKCIJAI.

"Naujienų" 173 num. patėmiau, kad tojo laikraščio redakcija, atsakydama "Lietuvai" užgina tai, kad p. A. Bulota yra paskakęs man, "Aš tau savo galvą duosiu nukirsti, jei tu gausi lediną Lietuvoj ant šventorių paskaitas skaityti. "Naujienų" redakcija bando išaiškinti šitą incidentą kuomi kitu,—butent, kad aš pas p. Bulotą prašęs patarimo apie skaitymą paskaitos Vilniaus inteligentams. Tai yra netiesa.

Aš sumaniau skaityti paskaitas šventoriuose Kauno gub. ir budamas Vilniuje, užėjau pas p. Bulotą pasiteirauti, kokių budu galima būtų prie to patogiau prieiti. P-nas Bulota, išklauses manęs, pasakė, kad Amerikoje nėra nei vieno išmintingo žmogaus; visi kaž kokie svajotojai ir kad aš su tokia pat svajone esu atėjęs pas jį.

Aš tąsyk pasakiau jam, kad jis išanksto nesprestų apie mano darbo išėgą, nematęs mano darbo paties. Tąsyk jis man atsaakė: "Kaip Lietuvą po Rusija stovi, tai dar niekas nekalbėjo po atviru dangum ir jeigu tu klausysi tokių leidimą, tai aš tau duosiu savo galvą nukirsti."

Jo pasiulinimas savo galvos man nelabai rūpėjo, bet aš norėjau taji leidimą gauti. Taigi nuo jo išėjys, savo prašymo kopiją pasiunčiau p. M. Yčiui, o Yčas pasiuntė Vasilėikovui. Aš gi paminėjau d-ro R. Šliupo ir su juo nuėjys pas Kauno gubernatorių, leidimą prašomas paskaitas skaityti gavau. Leidime buvo pasakyta, kad aš turiu teisę kalbėti šventoriuose, rinkose ir svetainėse; mano kalbos tema turėjo būti apie Ameriką, bet aš po kalbos kalbėjau ir apie ką daugiaus; apie reikalingumą tverti jaunimo ratelius švietimosi ir lavinimosi tikslais. Apie šituos dalykus kalbėjau ypatingai kaimuose ir, galiau sakyti, turėjau gerą pradžią. Jeigu tas paviko man, kaip p. Bulota sako, nežinėjau,

tai jam mokyti, arba kitam tokiam, dar geriaus galėjo parodyti, jei tik pas juos būtų buvę geri norai. Tik bėda, kad šitie diplomotieji inteligentai (ne visi, bet dauguma, kurie man teko matyti) nedaro ką naudingo, bet dar geriems darbams kiek galėdami kenkia, arba už kiekvieną žygį sau gerą užmokestį paskaito.

"Naujienu" redakcija sako, kad "Martus, budamas nemokytas, gerai padaryti, jei jis pasiechi kur sėdėti." Aš ir pasiechi nesėdėsi sėdėti žiūrėti tik savo paties reikalų, jei tie diplomotieji inteligentai taip nemulkinų žmonių, kaip jie šiandien juos mulkina. Jie pučia visokių išganymo dūmus vargėdiniams ir akis ir žiūrėti, kad tas jų kisenius pripildytų. Patsai p. Grižaitis, kuris yra vyriausias "Naujienu" redakcijos galva, pasisakė man, kad jis savo laikrastyje nedėtų tokių sensacijų ir 95% skandalo, kaip dabar, jei mulkiai to nereikalauja. Taigi jis, kad ir sensacija ir skandalas deda savo laikraštį tik delto, kad tas tamsunams patinka ir nuo to kisenius pilnėja.

Kuomet aš, atvažiavęs į Ameriką, parašiau, kad žmonės Lietuvoje badu miršta, tai "Naujienu" pasakė, kad ten jokio bado nėra, viskas yra gerai ir kad aš tik sensacijas platina.

Ne, sensacijos ne mano puse, tik "Naujienu" redakcijos. Ji pasakoja, kad jai laisvus rašęs P. Rimša, tuo tarpu P. Rimša Vokietijoje išvežė tuojau po Lietuvos užėmimo ir jis apie padėjimą Lietuvoje žino labai nedaug, taigi, ką jis "Naujienu" gali rašyti?

Ašiu, kad tai tik "Naujienu" sensacijos.

A. M. Martus.

JIESKO GIMINIŲ.

Žemiaus talpame turinį laisvę, atėjusį į "Lietuvos" redakciją nuo Lietuvių, pakliuvusių nelaisvės, arba nuo pabėgusių. Jie jiesko savo giminių, arba šiaip pažįstamų. Jiegi rasi, malonus skaitytojui, čia savo giminę, arba pažįstamą, skubiai jam parašyk laisvę, parašyk ir pinigų, jeigu gali. Pamink, kad jų padėjimas yra balsas. Jie laukia, jeigu ne pašelpo, tai bent mellaus tavo žodelio.

Petravičius Vladišlavas, karės belaisvis jiesko savo giminių Jono Karuzos, Petro Lesickio ir Bronislovo Petravičiaus. Adresas toks: Germany, Kriegsgefangenenlager Soltau ir Hannover, Lager II, Bar. 44-C. Komando Einsvarden, Vladislav Petrovics.

Abromavičius Povilas, karės belaisvis jiesko savo brolio Jono Abromavičiaus, Kauno gub., Panevėžio miesto. Adresas: Germany, Kriegsgefangenenlager Neuhammer A. Queis Schleisin, 14. gef. Comp. 7. abt. Pawel Abramowicz, No. 41.

Kazlauskas Stanislovas, karės belaisvis jiesko savo švogerio Juozo Aidulio, Juozo sunaus, Vilniaus gub., Lydos pav., Žirmonių vals., Taukėnų kaimo. Adresas: Germany, Kriegsgefangenenlager Halbe, S. Kozlowski, Bar. 10, No. 3181.

Januškevičius Juozas, karės belaisvis, Kauno gub., Šiaulių pav., Kruopų vals., Mašių kaimo, jiesko savo giminių ir pažįstamų. Adresas: Germany, Gefangenenlager Doberitz, Kom. Schlachthof No. 17, Eldenoer Str. Osip Januszkewitsch.

Serelis Adomas, karės belaisvis, jiesko savo brolių Kazimierą ir Antaną Serelių. Adresas: Germany, Gefang. Wahn, Adam Szerelis, dw. 10, Bar. 98, No. 43878.

Norvaišis Jucapas, karės belaisvis, jiesko Vincento Gaubio, Kauno gub., Telšių pav., Miliūnų sod., gyveno Chicagoje. Adresas: Germany, Gefang. Wahn Jufel Norwaisch, dwor 10, Bar. 99, No. 43812.

Ansunas Jonas, karės belaisvis, jiesko savo brolio Karolio Vainoro, gyvenusio Chicagoje. Adresas: Germany, Gefang. Wahn, Jonas Ansunas, dwor 10, Bar. 99, No. 43815.

Vitukynas Adomas, karės belaisvis, jiesko savo švogerio Juozapo Leliaus ir Jono Zubraus, gyvenusio Brooklyne, N. Y. Adresas: Germany, Gefang. Wahn, Adam Vitukynas, Bar. Amein, No. 40296.

Sabaitis Martynas, karės belaisvis, jiesko savo švogerio Vladislovo Švabovsko, gyvenusio Baltimorėje Md. Adresas: Germany, Banhof Peymnhenen, Post Bunnighen, Kreis Dinkelmen.

Pusvaškis Stanislovas, karės belaisvis, jiesko savo brolio Viktoro Pusvaškio, gyvenusio New York, N. Y. Adresas: Germany, Gefang. Minden I. W., Stanislaw Puswaszkin, Komp. 1, Blok 2, No. 12649.

Pudžinskas Vincentas, karės belaisvis nuo rugp. 8 d. 1915 m. jiesko savo sesers Onos Vaskelesienės, gyvenančios Kankakee, Ill.—Adresas: Germany, Festungs—Gefangnis, Graudenz III, West—Preupen, Wincenty Pudzinski.

Zibaila Jonas, karės belaisvis, Vilniaus gub., Švenčionių pav., Verdatiskių kaimo, jiesko savo giminių ir pažįstamų. Adresas: Germany, Gefang. Neuhammer, Nikodim Andrejewitz Zibailow, 6 Komp. 5 vzwod.

Veiciekunas Aleksandras, karės belaisvis, jiesko Boleslovo Prunskino. Adresas: Germany, Gefang. Lager Doebritz, Aleksander Waitzekunas.

Gabriunas Mikolas, karės belaisvis, iš kaimo Paškani, patekęs į nelaisvę sužeistas; jiesko giminių ir draugų. Adresas: Germany, Wahn-Lager (Rhld.) Michail Gabriunas, Bar. 98, dwor 10, No. 43881. Filija Lager 153.

Tvorianas Mykolas, karės belaisvis, Kauno gub., Vilkmergės pav., Žemaitkiemio vals., Rūdnųjų sod., jiesko savo brolių Stanislovo, Jurgio ir Kazimiero Tvorianų, gyvenusių Pansdale, Mich., ir Prano Tvoriano gyvenusio Chicagoje. Adresas: Germany, Gefang. Heilsberg, Komand Landsberg, Michail Tworian.

Neimanas Petras, karės belaisvis, Kauno gub., Mižaičių kaimo, jiesko savo brolio Jono Neimano. Adresas: Germany, Berger Damm, kr. West Havelland, 1 Komp., Petru Neiman.

VIETINIS ŽINIOS.

Chicago Draugijos pradėjo didelį darbą.—Pereito utarninko vakare Chicago tautiškos ir bažnytinės draugystės nutarė pradėti didelį darbą veikti: užsiimti rinkimu aukų Chicagoje, kad pagelbėjus nukentėjusiems nuo karės lietuviams.

Susirinkę 36 Aušros svetainėje draugystės delegatą vienu balsu pripažino, kad reikia rinkti pastovų komitetą ir tuojau pradėti darbą. Visas susirinkimas, kurį vedė p. F. Bračulis, ėjo gražioi tvarkingai ir sutikime, nes šį kartą nebuvo poros trukdytojų, kurie pirmuosius dvi susirinkimuose visą lėmą kėlė.

Kadangi darbo prie rinkimo aukų bus labai daug, tai susirinkimas nutarė išrinkti valdybą (desni komitetą).

Į šią centralinį komitetą išrinkta prezidentu (beveik vienbalsiai) Dr. A. Zimontas; jam darbe pagelbės trys vice-prezidentai, kuriais išrinkta: Dr. K. Drangelis, B. K. Balutis ir Dymša; raštininkais išrinkta Stankauskas ir Kvietkauskas; išrinkta—p. Kareiva; išrinkta glosdintojai—Zalandauskas ir Balandis.

Apart to, valdyba išrinkta dar septyni nariai—patarėjai, kurie pagelbės valdybai darbuotis ir sudarys iš savęs visokią komisiją, kaip anai: aukų rinkimų komisiją, pre-

šos komisiją, prakalbų rengimo komisiją ir t. t. Tokiais nariais patarėjais išrinkta sekanti draugystės delegatai: Kaulakis, Tamulevičius, Karaliūtė, Balnis, Pranickas, Dobilas ir Gaubas.

Nutarta, kad išrinktas pasave nelygtų didesnės sumos pinigų, ir kas dvi savaitės, ar kas savaitę sėdėtų jam pridurtas aukas į First National Banką Chicagoje.

Iš pradžių tartasi pasirinkti kokią lietuvišką banką, bet išrinkus vieną, kiti lietuviški bankieriai gal galėtų užsigauti, todėl, kad išvengti to visų nesmagumų, pasirinkta viena iš didžiausių Chicago bankų—viršminta First National Bank. Kasierius pastatyta po \$1,000.00 bondsu (daugiau nereikia, nes jis pinigų pas save nelaišys).

Toliaus kalbėta apie rengimą prie "Lietuvių Dienos." Dr. Drangelis pranešė, kad jau yra gauta žinia iš Washingtono, kad prezidentas Wilson paskyrė lietuviams 1 d. lapkričio (Visų Šventų dieną). Susirinkimas pavedė valdybai visuotom reikalui rūpintis.

Visų draugystės atstovų susirinkimui atsisbus kas dvi savaitės, o valdyba ir komisijos laikys savo susirinkimus kas savaitę, arba tankiau.

Uždarius atstovų susirinkimą, naujai išrinktoji valdyba tuojau sušaukė savo susirinkimą ir nutarė susieiti ateinančių utarninkų vakare Aušros svetainėje visų plianų apkalbėjimui.

Prie atstovų susirinkimo uždarymą keli atstovai atkreipė atidų į tūpusį "Naujienuose" neva protestą. Tenais Lietuvos Mylėtojų dr-stės du atstovai ir prezidentas su raštininku apšmeizė šią Chicago draugystės darbą, primeludami visokių nebutų dalykų. Nekurie delegatui nenorėjo jo nei skaityti, nes sako butų per daug garbės, kad tokius plepalus dar skaityti, bet paskui visgi perskaityta tą šmeizimą. Delegatai, matydami tokius durnus plepalus, tik nusijuokė iš to ir nutarė visai nei atydos į tai neatsiepti.

"Tegul sau jie loja, o mes savo darbą darysim," sakė delegatai. Tos draugystės narius, matyt, apmulkinio cicilikai, kurie joje vadovauja.

Užbaigus susirinkimą, delegatai linksmiai kalbėjosi, kad pradėjo naują didelį ir naudingą darbą.

Delegatas.

Moksliečių švaziavimas. Pereitos savaitės pabaigoje šv. Jurgio svetainėje atsisbuvo Liet. R. Kat. Moksliečių Susivienijimo šeimelis. Susirinkę iš įvairių mokyklų jaunimo burys (daugiausiai kleri. ai) dienis pavarstė apie savo reikalus, o vakarais surengė ketetą pramogėlių.

Nieko ypatingai naujo moksliečių gyvenimo šiai susivaziavimas, berods, neįsėję; galima buvo patėmyti gal tik vieną "naują" apsiereiskimą, kurio iki šiolie, berods, negalima buvo užtėmyti—tai tulas neužsiganėdinimas tarpe pačių susivienijimo narių. Mat šiai susivienijimas susideda iš dviejų sanarių rūšių: iš svietiskųjų moksliečių ir iš "dvasiskųjų" moksliečių, arba klerikų. Šių pastarųjų yra daug daugiau ir savo "galybė" jie buk apreiškia tokiu budu, kad tas nelabai patinka svietiskiesiems moksliečiams.

Teko girdėti pranašavimų, kad jeigu taip bus ir toliau, tai neužsiganėdinimas augs didyn ir bus visai neįstaba, jeigu svietiskieji Rymo-Katalikų moksliečiai turės skirtis nuo klerikų.

Kiek šitos pranašystės išsipildys, tą tik ateitis galės parodyti. Nauju moksliečių susivienijimo prezidentu išrinkta p. Račkus.

R.

Gaisrai. Pereitos savaitės pabaigoje ant 32-cios gatvės, šale "Lietuvos" redakcijos, beveik nom pačiu laiku iškilio net trys gaisrai.

Pirmiausiai užsidegė namai po num. 823 W. 33rd St. Iš namiečių nebuto nieko namie—visi buvo išėję dirbti. Gaisras prasidėjo nuo kiemo, kur kaip manoma, vaikai kokių nors budu "užkrėtė"; nėtrukus liepsnos užsoko ir į gyvenamąjį namą, bet

(Tęsim ant 2-to pusl.)

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Pas S. Seriškevičius. "Lietuvos" numeris su karės žemėlapiu išsiuntė Jums krasa.

Pas Grybėtas. Straipsnį "Ko nori mūsų socialistai," kiek bus galima sunaudosim skaudam numerį.

Pas C. B. Ačiū už pristatymą. Taip, galite tai padaryti.

Pas Antanas Jankūnas. Jūsų raštelį apie tai "Kodel kudikiai buva kairarankiai" įdėsim į sekantį numerį.

J. K. Mikas, ir Plunksnarašis. Turėjom atidėti į sekantį numerį.

S. L. 106 kuopos narys. Tamistos straipsnis netilps kol neprisijus; redakcijos žiniai savo tikro vardo n. pravardės, sykiu su adresu.

Ant Pardavimo.

SMUKLĖ Į PARDAVIMĄ.

Sena, gera vieta, tirštai lietuviškas apgyventa, parduodama pigiai. Kas pirmesnis tas geresnis. Atsiųskite: Gust Hahne, 2401 So. Oakley ave., kampas 24 gatv.

FARMA PIGIAI.

80 akrų farma, 70 akrų ariamos žemės su trobomis, Javais, gyvuliais ir visokiomis ukiu mašinomis, kokios tik reikalingos. Taipgi yra pulkus sodas. Farma netoli nuo Chicago. Platus žemės plotas krepitis pas:

CHARB. ZEKAS,

127 N. Dearborn St., Room 803 Chicago, Ill.

PARDUODAMA PIGIAI.

Pigiai lotus prie 47 gat. arti 40 ave. Adresas: J. Heine, 6841 Champlan ave., Phone Went. 8509.

ŽEMĖ Į PARDAVIMĄ.

Langlade Countyje, Wisconsin valstijoje dvi mylios nuo miesto 160 akrų išskirtos girios; 80 akrų 3 mylios nuo miesto; 80 akrų 2 mylios nuo miesto. Parduodama po \$15 akrui. Išlygos kuogeriausios. W. W. Dreiss, 2911 S. Hals'ed St. Chicago.

Parsiduoda 25 istaisyta kambariai viešbutis kerteje, šviesus ir oringas, šiltu oru apšildomas, 5 minutes eit iki Pullman važinijimo vagonų dirbtuvės vartų. Paimk Illinois Central ties Randolph gat. ir važiuok iki 104-tos gat. ir Cottage Grove ave. ir paeik vieną bloką į rytus. Netoliesia nuo Calumet Harbor.

O. Torstensen,

10401 Corliss Ave. Chicago, Ill.

KAM MOKETI NUOMAS?

Pasidurkė į štuos nupigūninus: Pilyt ir medžio namas prie Sacramento ir 27-tos gatv.; atneša \$20.50 nuomo į mėnesį. Kaina \$2,600.00.

Keturiais pagyvenimais namas prie Francisco arti Archer Ave. atgabena \$44.00 nuomo į mėnesį. Kaina tik \$4,600.00. Tik \$1,000 tereikia.

Nauji namai, tik-ka pastatyti ant loto 32x125 naujoje aplinkėje. Patys tie, kokių norėtum. Tik \$200.00 tereikia. Lykis taip, kaip nuomas. Charles Salak, 5410 Robey St., arba 3501 W. 26th St.

Parsiduoda: dviejų pagyvenimų medinis namas: 4 l. 5 kambariai; namas elektros apšviestas, pečiu šildomas, gasas ir maudyklė yra. Nešarandos į metus \$288. Namas randasi prie 733 T. 88-to Pl. Kaina \$2,200; reikalinga įmokėt \$300.

Atsiųskite pas A. J. Fischer, savininkas; 6418 Emerald Ave., Chicago, Illinois.

REIKALINGAS.

Reikalingas džianitorius prie Mildos šokių ir mitynų sales. Turi mokėti angliską kalbą, būti tvirtas ir drasus vyras kad laike susirinkimų ir balių galėtų užimti policmono vietą. Darbas tikrasis vakarais kada yra susirinkimai. Šią darbą gali atlikti sugrįžę iš fabriko darbo. Atsiųskite į

A. Olszewskio Banka.

DRAUGIJŲ REIKALAI

Pirmas šio sezono iškilmingas. VAKARAS SU PROGRAMU

parengia Jaunų Lietuvių Amerikos Tautiškas Klubas Ned., Rugsėjo Sept. 3, 1916 M. Mėdažio svetainėje, 2242 W. 23rd Pl.

Svetainė atsidarys 5 v. po piet. Programas prasidės 7:00 v. Įžanga 25 ir 35c. ypatai.

Įžanga vien ant Baliaus 25c porai. Gerbiamieji Lietuviai ir Lietuvaltės: širdingai kviečiame kuoskaitilngiausiai atėjankiti į mūsų iškilmingą pirmą šio rudens vakarą, kur galėtis išgirsti žymiausių Chicago lietuvių chorą dainuojant gražias, dainas pasiklausyti monologų, deklamacių ir kitokių pamarginimų. Po programo bus linksmas Balias su įvairiais šokiais.

Su pagarba, J. L. A. T. K. Komitetas.

Reikalavimai.

Reikalauja prityrusios lietuvis merginos prie darbo duonos sankruvoje; gelstina, kad susikalbėtų volikšai. 4620 Wentworth ave.

REIKALAUJAM

gerų ir teisingų vyrų kiekvienam mieste, kurie rekomenduotų mūsų kompaniją tarp savo draugų ir pažįstamų. Darbą galima atlikti vakarais. Gera mokesčiai.

UNITED LAND & INVESTMENT CO

127 N. Dearborn St., Room 803 Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo tikro brolio Ignaco Biloto, Kauno gub., Šiaulių pav. Kuršėnų vol., Šukiškių kaimo. Aple 6 metai Amerikoje. Aple 10 mėnesių atgal gyveno Hudson'e, N. Y., o dabar nežinia kur. Jis pats, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Antanas Bilotas
% The Connecticut Brass Co.,
West Cheshire, Conn.

Pajieškau savo dėdžių Lindviko Samuolio ir Adomo Damančiko ir Tado Jasiulio, visi Gaurilių kaimo, Lio-ly parap, Raseinių pav., Kauno gub. Gyveno Chicagoje Ill.; Jasiulio, gyveno Kenoshoj, Wis., ir pajieškau savo pusbrolio Boleslovo Radavičiaus; jis taipgi gyveno Kenoshoj Wis. Atsiųskite adresu:

Kaz. Jurevičius,
4 Bradley st.,
Bradford, Conn.

Ant Pardavimo.

SMUKLĖ Į PARDAVIMĄ.

Sena, gera vieta, tirštai lietuviškas apgyventa, parduodama pigiai. Kas pirmesnis tas geresnis. Atsiųskite: Gust Hahne, 2401 So. Oakley ave., kampas 24 gatv.

FARMA PIGIAI.

80 akrų farma, 70 akrų ariamos žemės su trobomis, Javais, gyvuliais ir visokiomis ukiu mašinomis, kokios tik reikalingos. Taipgi yra pulkus sodas. Farma netoli nuo Chicago. Platus žemės plotas krepitis pas:

CHARB. ZEKAS,

127 N. Dearborn St., Room 803 Chicago, Ill.

PARDUODAMA PIGIAI.

Pigiai lotus prie 47 gat. arti 40 ave. Adresas: J. Heine, 6841 Champlan ave., Phone Went. 8509.

ŽEMĖ Į PARDAVIMĄ.

Langlade Countyje, Wisconsin valstijoje dvi mylios nuo miesto 160 akrų išskirtos girios; 80 akrų 3 mylios nuo miesto; 80 akrų 2 mylios nuo miesto. Parduodama po \$15 akrui. Išlygos kuogeriausios. W. W. Dreiss, 2911 S. Hals'ed St. Chicago.

Parsiduoda 25 istaisyta kambariai viešbutis kerteje, šviesus ir oringas, šiltu oru apšildomas, 5 minutes eit iki Pullman važinijimo vagonų dirbtuvės vartų. Paimk Illinois Central ties Randolph gat. ir važiuok iki 104-tos gat. ir Cottage Grove ave. ir paeik vieną bloką į rytus. Netoliesia nuo Calumet Harbor.

O. Torstensen,

10401 Corliss Ave. Chicago, Ill.

KAM MOKETI NUOMAS?

Pasidurkė į štuos nupigūninus: Pilyt ir medžio namas prie Sacramento ir 27-tos gatv.; atneša \$20.50 nuomo į mėnesį. Kaina \$2,600.00.

Keturiais pagyvenimais namas prie Francisco arti Archer Ave. atgabena \$44.00 nuomo į mėnesį. Kaina tik \$4,600.00. Tik \$1,000 tereikia.

Nauji namai, tik-ka pastatyti ant loto 32x125 naujoje aplinkėje. Patys tie, kokių norėtum. Tik \$200.00 tereikia. Lykis taip, kaip nuomas. Charles Salak, 5410 Robey St., arba 3501 W. 26th St.

Parsiduoda: dviejų pagyvenimų medinis namas: 4 l. 5 kambariai; namas elektros apšviestas, pečiu šildomas, gasas ir maudyklė yra. Nešarandos į metus \$288. Namas randasi prie 733 T. 88-to Pl. Kaina \$2,200; reikalinga įmokėt \$300.

Atsiųskite pas A. J. Fischer, savininkas; 6418 Emerald Ave., Chicago, Illinois.

REIKALINGAS.

Reikalingas džianitorius prie Mildos šokių ir mitynų sales. Turi mokėti angliską kalbą, būti tvirtas ir drasus vyras kad laike susirinkimų ir balių galėtų užimti policmono vietą. Darbas tikrasis vakarais kada yra susirinkimai. Šią darbą gali atlikti sugrįžę iš fabriko darbo. Atsiųskite į

A. Olszewskio Banka.

DRAUGIJŲ REIKALAI

Pirmas šio sezono iškilmingas. VAKARAS SU PROGRAMU

parengia Jaunų Lietuvių Amerikos Tautiškas Klubas Ned., Rugsėjo Sept. 3, 1916 M. Mėdažio svetainėje, 2242 W. 23rd Pl.

Svetainė atsidarys 5 v. po piet. Programas prasidės 7:00 v. Įžanga 25 ir 35c. ypatai.

Įžanga vien ant Baliaus 25c porai. Gerbiamieji Lietuviai ir Lietuvaltės: širdingai kviečiame kuoskaitilngiausiai atėjankiti į mūsų iškilmingą pirmą šio rudens vakarą, kur galėtis išgirsti žymiausių Chicago lietuvių chorą dainuojant gražias, dainas pasiklausyti monologų, deklamacių ir kitokių pamarginimų. Po programo bus linksmas Balias su įvairiais šokiais.

Su pagarba, J. L. A. T. K. Komitetas.

Reikalavimai.

Reikalauja prityrusios lietuvis merginos prie darbo duonos sankruvoje; gelstina, kad susikalbėtų volikšai. 4620 Wentworth ave.

REIKALAUJAM

gerų ir teisingų vyrų kiekvienam mieste, kurie rekomenduotų mūsų kompaniją tarp savo draugų ir pažįstamų. Darbą galima atlikti vakarais. Gera mokesčiai.

UNITED LAND & INVESTMENT CO

127 N. Dearborn St., Room 803 Chicago, Ill.

GERAS LINIMENTAS

yra kiekvienai šeimynai reikalingas vaistas. Nėra tos dienos, kad neprisidaina vienam iš šeimynos narių tokį vaistą vartoti.

SEVERA'S GOTHARD OIL

(Severus Gothardiškas Aliejus) yra ir buvo toks šeimyniškas linimentas per pastaruosius 35 metus ir jo vertė neapibranginta norint apurtėti palengvinimą nuo

reumatizmo, neuralgijos, niksterėjimu, užsagvimu, tinimu, ištisinusių gylių, sustingimo sunarių ir raumenų, dieglių ir skausmų.

Kaštuoja 25 ir 50 centai.

Skaitykite šį laiška: "Severus Gothardiškas Aliejus pasirodė labai veiklus. Mano moteris turėjo diegančius skausmus kojos, bet pradėjus vartoti Severus Gothardišką Aliejų skausmas pradžioje mažėjęs ir kol suvartojo puse butelio, tik skausmas visiškai išnyko."

John Mikulastik, R. F. D. 1, Box 96, Iron Mountain, Mich.

Gaukite Severus Preparatus nuo savo apšiekiaus. Negalint gauti, užsienyk tiesiai nuo mūsų. Neimk kitokių vaistų bei užduoduoj!

VIETINĖS ŽINIOS.

(Tęsa nuo 6 pusl.)

greitu laiku atvykusieji ugnia-
gesiai tuojaus liepsnas suvaldė.

Po kelių minučių pradėjo rukti
stogas tvarto prie alejos—apie
per keturis namus atstu nuo pir-
mojo gaisro. Vejas mat užnešė
kibirkštį, o nuo karščių stogai
bavo labai sausi. Sisai "gaisras"
neilgai tebuvo—atbėgusis su ran-
kine čirskyne ugniagesys greitai
su šiuom "gaisru" apsidirbo.

Nespejo žmonės sugrįžti prie
pirmojo gaisro, kur garinė pom-
pa vis dar dirbo, kaip burys su-
sirinkusių vaikų pradėjo nesvie-
tiškai balsu rėkti. Sale antrojo
gaisro kilo trečias nedidelis iš
lentų sukalto arklydė.

Sisai trečias gaisras, nors men-
kiausias budavonė, bet išėjo di-
džiausias. "Santė" buvo apmuš-
ta smulkuota popiera ir į kelias
sekundas sukilo tokios liepsnos
ir toki debesiai juodų dūmų, kad
buvo ko pasijūti visam Bridge-
portui. Aplinkui arti yra prista-
tyta medinių sausų namų ir tu-
lą laiką manyta, kad gaisras per-
šmes toliaus. Gaisrininkai iš-
saukė dar porą garinių pompų,
kurios netrukus liepsnas suvaldė.

Mat.

Ivairumai. P. A. Vitkauskas,
lietuvis artistas, kaip pranešama,
tapo pakviestas režisierium prie
Chicago rusų teatralės mėgėjų
kuopos. Ateinančią savaitę prasi-
deda repetitijos ir šių metų se-
zoną žadama pradėti 17 d. rug-
sėjo pastatymu scenoje Arciba-
ševo dramos "Revnost."

Subatų "Dramos" Dr. Ja-
statė Hull House teatrelyje Že-
maitės komedijėlę "Musų Gera-
sis." Nusisekė neblogiausiai.

Dr. A. Rutkauskas iš Wis-
consinso farmų, kur neseniai jis
buvo išvažiavęs, pargrįžo Chica-
gon.

Pargrįžo iš vakacijų p. Zi-
montienė, Dr. Zimonto, TMD,
prezidento, žmona.

"Lietuvos" redakcijoj buvo
atsilankęs viešėjusis Chicagoje p.
Pr. Sivyckis, Missouri universite-
to studentas.

P. Petraitis atsiskakė nuo
"Naujių" manadžerystės ir pa-
silioję jau ten dirbęs. Nuo pe-
reito ketvergo p. A. J. Chmie-
liauskas rezignavo iš "Kataliko".

Chicago lietuviai daug kal-
ba apie prisirengimą prie "Lietu-
vių Dienos." Chicagoje reik pa-
statyti apie porą tukstančių aukų
rinkikų ir kad viską gerai atli-
kus, reik gerai susiorganizuoti ir
centralinį Chicago komitetą tam
reikalui sutverti. Tikimasi, kad
Chicago veikėjai ir draugijos
netrukus stropiai imsis už to dar-
bo. Kiek teko patirti, tai Wilkes-
Baris susivažiavimu, kuris su-
vedė lietuvius šioje tokio vie-
nybės, čikagiečiai yra labai už-
gandinti.

KAIP ATRODYTŲ CHI-
CAGOJE GELŽKELININ-
KAMS SUSTRAIKAVUS.

Gelžkelių traukiniams sustojus
vaikščioti, Chicagoje tuojaus pri-
truktų visokių gyvenimui reika-
lingų daiktų. Ledo Chicago kas-
dien suvartoja 100,000 tonų, iš tų
tik 9000 tonų dirbama mieste, li-
kusi didžiulė jo dalis atvežama
iš kitur. Traukiniams sustojus,
miestas ledo turėtų tik 12 valan-
dų, o mieste padaromojo užtekty
tik liginimams.

Pieno užtekty tik vienai dienai.
Duonos miestas ištektų vienai
ar dviem savaitėms. Jei miltų
ir turėtų daugiausia, tai kuralo
trukty. Ciemamųjų daiktų dar-
žovių, vaisių, sviesto, kiaušinių,
bulvių, cibulių, galėtų užtekti 2
dienoms. Saldyklos skerdyklos
yra nedidelės ir traukiniams pa-
liovus meitėjus ir jaučius gaben-
ti tukstančiais kasdien, miesto
gyventojams tuojaus parsieity ap-
sieiti be mėsos.

Akyvūdoje šitų dalykų nei-
staba, jei taip visi susirūpino ge-
ležinkelininkams paketusius strai-
kuoti.

GAILA LABAI GAILA.

Zinoma, tu, brolau, matei akla
žmogų, einantį gatve. Eina jis
labai lėtai, pamažu: ranka prie-
šais šiuvinėja, lazda prieš save
kelia bado.

Gaila jo! Gaila žmogaus, kuris
per kokią nors nelaimę neteko
akių ir liko be šviesos. Jo gyve-
nimas—tai amžina naktis, amžis-
nas tamsus kalėjimas.

Tu tokiu aklu nenorėtum būti. Kasgi tokiu nelaimingu no-
rėtų būti? O vienok, brolau, net nusistebėtum, jeigu žinotum,
kiek jų ant šios šventos žemės šliaužioja. Jie yra truputį kitoki.

Jie patys sau aklybę pasidarė. Jie galėtų matyti, jeigu norėtų.
Aną dieną, girdžiu, vienas vyras sakė kitam:
— Dabar užėjo toki laikai, kad svietas labai išgudrėjo.

Žmogus nemokytas, tai kaip aklas miške: kur neisi, tai vis i
medį atsimušį ir nosį nusiūsi...
Didelę teisybę jis pasakė. Nemokytam žmogui dabar labai
sunku. Jeigu nori laimę atiekti, jeigu nori geresnio gyvenimo
dasidirbti, turi eiti su plačiai atidarytomis akimis, turi viską žinoti,
viską matyti. Tik tada geresnį kelią gali sau gyvenime pasirinkti,
tik tada gali išsisaugoti, kad tave kas neapsuktų ir nenuskriaustų.

Geras laikraštis paprastai buva geriausias vadovas, geriausias
mokytojas—ir pigiausiai atsieina.

Siais laikais kas laikraščio neskaityt, tas yra panašus į tą
paveikslėlį, kuris viršų patalpintas. Jis pats sau užsiriša akis
NEŽINYSTĖS rankščių ir slankioja po šitą pasaulį, aplink gra-
baliodamas, kaip tikras neregys. Ai manai, kad jis toli nueis?

Nusiriek tą NEŽINYSTĖS rankščių nuo akių, žinok viską, kas
pasaulij darosi, pasimokyk nuo kitų žmonių ir pots savo gyve-
nimą pagerink. Skaityk gerą laikraštį, kuris bus tavo draugu,
prieteliu ir mokytoju.

Tokių laikraščių bus tau ir tavo draugams "Lietuva". Už-
sirašyk jį sau ir savo draugams. Kas savaitę jis atsilankys į
tavo namus pilnas visokių žinių, pamokinių, paveikslų, smagių
pasiskaitymų, juokelių ir t. t. Tik du doliarai už visus metus,
vieną doliarį už pusmetį.

Užsisakyk sau "Lietuvą" tuojaus. Adresuok taip: "Lietuva",
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PRIEZASTIS DEL KURIU
FRANK L. SMITH IŠ DWIGHT'O
Reik' a ncm' n' zoti ent governoro Illinoisaus r'epublikonams.
REPUBLICONAI BALSUOTOJAI!

Rugsėjo 13 d. jūs nominuosite žmogų, kuris bus
sekančiu Illinoisaus valstijos gubernatorium. Tai jūsų
reikalas nominuoti žmogų, kurio charakteris, galėjimas
ir draugybė užtikrina geriausią viešą patarnavimą.
Jei jūs nudėsite niekias, arba atsisakysite tą padaryti,
tai busite nelajaliais savo partijai ir savo valstijai; jūs
busite kalti, jei blogą valdžią turėsimė.

Frank L. Smith yra gimęs Illinoisuj ir yra
vertėvis pripažintų gabumų.
Jis buvo neturtingu vaiku. Jo tėvas, Jacob Smith, gi-
męs Vokietijoje, buvo kaimo kalviu Dwight. FRANK
L. SMITH pradėjo gyvenimą kaip dieneris darbinin-
kas; kelis metus jis dirbo kaip gelžkelio darbininkas;
dabar jis yra neturtingų turtų pirkliu, su besivertimu
išsiskleidusiu po daugelį valstijų, ir yra Pirmo Tautinio
Banko pirmininku Dwight. Jis laimėjo savo pasise-
kimą. Jo paties, ar politikinėje banko apskaitoje nėra
nei vieno paveldėto dolerio, nei vieno korporacijos do-
lerio, ar sutepto dolerio.

Frank L. Smith nėra susirišęs su jokia par-
tijos sąskala, ar politi-
niais šeimnininkais.

Sąskalos ir šeimnininkai ardė partiją praėityj. Pro-
gramų dirbėjai ir vietų medžiotojai varžėsi dėl galybės
ar vietų partijos ir visuomenės lešomis. FRANK L.
SMITH nominavus, jis bus "Žmonių Programo" gal-
va; jis bus tik žmonių kandidatu.

Frank L. Smith stovi už teisingumą ir nu-
veikimą Viešuose Reikaluo-
se. Jis yra teisingas. Paklausk jo kaimynų ir tų, kurie
turėjo reikalus su juo. Jis turi išgalę ir išsilavinimą,
kurie padaro jį pajiegtum; pas jį yra noras pasiekti.
Jo paskyrimais nekontroliuos jokia sąskala; jokia
korporacija, ar nelabi reikalai "nepatars" jo veikimams.
Jis bus Žmonių Gubernatorium visuomenės labui.

Frank L. Smith yra plačių minčių. Jis su-
pranta reikalus visų luomų
bus teisingas visiems.

Frank A. Lowden iš Pullmano Kompanijos savo krikštai-
vais turi Fred Lundiną ir Wm. Hale Thompson ir Miesto Buto
mašiną; su šita sąskala yra susiries žemutinės valstijos dalies
Lincolno Lygos likučiai. Pono Lowden reikalais yra viešosios
naudos korporacijų reikalai. Išrinkus jį Gubernatorium jis pa-
skirs Viešos Naudos Komisijos narius. Šitas susidraugavimas
užsiuri ir tvarko visus gelžkelius ir miegamųjų vagonų linijas,
gatvėkarių linijas, gazo bendroves, elektrinio patarnavimo ben-
droves ir visus kitus viešus patogumus.

Su Lowdenu susiries ir darbu remia jį atstovai Standard
Žibalo milijonų, Suvienytų Valstijų Tiesos Korporacijos mili-
jonų, Haesterio Korporacijos milijonų, Skerdyklių milijonų ir
Viešosios Naudos Bendrovių milijonų.

Morton O. Hull yra pasirinktinis kandidatas Roy O. West
ir Charles S. Deneen. Jo svarbiausia funkcija rinkimuose yra
parupinti pinigų West'o—Deneen'o Cook Apskričio programui.
Žemutinėje valstijos dalyje jis jokių pasekėjų neturi. BALSAS
UŽ HULL'Ą YRA BALSU UŽ LOWDEN'Ą.

Frank L. Smith ir tik jis gali suvienyti partiją
Illinoisuj. Jį gali paremti taip
republikonai, taip progresininkai; užpaklyj jo gali susivienyti
visos sąskalos. Balsuokite už jį labui Charles E. Hughes'o;
labai tikros harmonijos ir tikros vienybės partijos kaip ir labui
geresnio Illinoisaus.

Pirmieji Rinkimai Rugsėjo 13 d., 1916 m.
Balsavimas atidėtas nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro.

NAUJAI ATSPAUSTA

Apie Žemę ir Kitus Svietus.

Si knyga pati aiškiai pasako apie savo vertę, nes taip
dažni jos reikalaujimai, nuo žmonių vis ateinanti, mus priver-
tė vėl ją atspausdinti. Šioje knygoje aprašoma APIE ŽEMĘ
ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą
ir kitus sušaisė SERNAS. Aprašo, kas yra žemė iš ko ji su-
sideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigž-
dės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigž-
dės. Su 20 astronomiškų paveikslų. Chicago, Illinois 1896,
pusl. 255. \$1.00

Ta pati apdaryta \$1.00
Užsisakant šią knygą, siųskite pinigus šiuomi adresu:

A. OLSZEWSKI

PRES.

LIETUVA PUBLISHING CO

3252 South Halsted Street.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Šokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis

Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Šios dvi sales yra Mildos Teatro name.
Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Jo-
je amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir
bankietus.

Kitą ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Šio-
je atsiuva didesni balių, bankietai ir šokiai.

Didesniem balių, ant kurių laukiama skait-
lingesnės publikos, yra parsamdomos abidvi sales.
Tada žemesnėje saleje buva gėrimams baras ir
stalai, svečiams pasėdėti, o nagiai ir ramiai su savo
draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyt, o
augštesnėje saleje prie geros muzikos smagiai pa-
siūkti.

Kainos Parsamdomum Sekančios:

VIENA SALE

	Šiokiam Dienom	Subatomai ir Svatomai Dienom
Paprastiem šokių (balių)	\$10.00	\$15.00
Balių su programu, nevarojant gėrimų ..	14.00	20.00
Balių be programu, gėrimus varojant	15.00	25.00
Balių su programu ir gėrimus varojant ..	20.00	30.00

ABIDVI SALES VIENAM BALIUI.

	25.00	45.00
Balių be programu, gėrimus varojant ..	25.00	45.00
Balių su programu ir gėrimus varojant ..	30.00	50.00
Draugijų reguliariškiem mitingam		5.00

Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.

Jei reikia, gali turėti kulinę virinimą, tortel-

kės, pelius, šaukštus, staltieses ir t. t. už

primokėjimą \$5.00 extra.

Parsamdomum kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

Teleskopai ir Stereoskopai

Jei nori savo namuose
linksmai praleisti laiką ir
pamatyti svetimų žemių
miestus, pažiausias dar-
tus, sodus ir puikiausias
viso svieto vietas, tai nu-
sipirk Teleskopą su stere-
oskopais (5 serijos, 174 vi-
sokio paveikslai) už pačią
pigiausią kainą—\$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c, o 5 serijų \$3.45, bet perkant sykiu.

parduodam. viską už \$3.20.

Katalogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų pristūdan-
užduka.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO

3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

NAUJAI
Atspausta

TIK KĄ IŠ SPAUDOS IŠĖJO

ANTRA LAIDA

Iš Gyvenimo Lietuviškų

Velių Bei Vėly.

Pasakos surinktos d-ro J.

Basanavičiaus. Šioje knygoje

telpa keli šimtai gražių pasa-

kų, apie rojų (dangų), žyčių,

peklį; apie giltinę, marą, cho-

lerą; apie dvasias (dušias),

velnius, jų vaidinimą ir t. t.

Pasakos užrašytos tokioje tar-

mėje, kokioje buvo girdėtos.

Panavėžij—pagal tarmę pane-

vėžiečių; Šiauliuose—pagal

tarmę šiauliečių; Suvalkų gub.,

ir t. t. Chicago, Ill. 1915 pusl.

470 1.50

Audimo apdaruose 2.00

Užsisakant šią knygą, siųskite

pinigus šiuom adresu:

A. Olszewski

Pres.

Lietuva Publishing Co.

3252 SO. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

Garsinkite
"Lietuvoj."

Iš. Knygų Krautuvė.

Apart daugelio įvairių knygų, dar
galima gauti mano krautuvėje se-
kančias knygas:

1. Technikos Stebuklai. Su daugė-
liu paveikslų. 142 pusl. 35c.
2. Tukstantis Naktų ir Viena. Ara-
biškos istorijos, su paveikslais ir
audimo aparais. 704 pusl. \$2.25
3. Dvasios Gyvenimo Mechanika.
Nauja knyga iš sryties psicholo-
gijos. 148 pusl. 40c.
4. Iš Ko Kila Melai ir įvairios skria-
dos žmonijoje. 171 pusl. 75c
5. Genavaitė. Sceniskas veiklas per-
tasytas A. Vitkausko. 48 p. 40c
6. Kankintojai ir kankintiniai ui
mokslą 184 pusl. \$1.00
7. T. Liet. Kalbos Gramatika. J.
Damijonaitis. 119 pusl. 35c.

I kitus miestus pasiūnėiu išsaky-

mus. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
901 West 33rd St., Chicago, Ill

Edelweiss
BEER

Phone
Canal 9

Phone Before Eleven
Delivered Before Seven

Delivered promptly to you in
any part of the city from one
of our 22 distributing stations.

Teisingas Numeris.

KUOMET rengiesi ką šaukti, visuomet buk tikras,
kad turi teisingą numerį.

Šaukiant prie telefono žinojimas teisingo numerio už-
vaduoją daug laiko ir abalgos.

Tikrų tikriausias budas tai neatsidėti ant atminties, bet pasi-
žiūrėti telefono adresinien ir paskui su atsidėjimu klausyti,
kain operatorė atkartoja pasakytąjį numerį ir jei klaidingai
pasako, pataisyti.

Kuomet gauni ne tą numerį, tai visuomet pridėra atminti,
kad pašauktasis prie telefono nėra tam kaltas ir su juo
reikia apsieiti mandagiai.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

UOKELIAI.

BLOGI LAIKAI DANGUJE.

Teisybė ar pasaka—to nežinome: vis viena tai yra geras juokelis. Buvo, matai trap: išryto po gerą pusryčių Jurgis, susijęs su juozu, pasakoja sau, apie ką jie sapnavo pereinant naktį. Išėjo toks pasikalbėjimas:

Jurgis: Klausyk, juozai, aš turėjau navatą sapną pereinant naktį. Sapnavau, kad numiriau ir po to staciai nuėjau dangun.

Juozas: Na, ką tu pasakysi? Aš sapnavau, kad patį, tik-tai aš nuėjau staciai į peklą.

Jurgis: Į peklą? O kaip ten, juozai, išrodo?

Juozas: Visai ne taip blogai, kaip klebonas pasakoja. Galima pasakyti—puikiai! Silta ir nedaug darbo. Viskas, ką man tenai reikėjo daryti, tai pašvečiuoti porą valandų anglis į pečių ir paskui gulėti sau užpečtyj per visą dieną. Na, o kaip ten danguje?

Jurgis: Ne taip gerai—blogiau negu pas tave. Turėjau dirbti persunkiai. Kas rytas anksti aš turėjau eiti ir nurankioti visas žvaigždes, po to turėjau iškaubinti saulę, o po to per visą dieną reikėjo stumdyti debesius ir visus šonus. Sakau tau, juozai, žmogus nusidriškavo, kai, nelyginant, kokis jautis.

Juozas: Tai kodėl taip yra tenai?

Jurgis: Nu-gi, matai, darbininkų truksta. Nelabai kas tenai eina...

Juozas: ?!...

ADVOKATAS IR NIGERIS.

Geležinkelio sargu prie kryžkelio buvo senas nigeris vardu Rastus. Ekspresinis traukinys, vėlu vakarų ėjo per tą vietą ir sudaužė brūkšni žmonėms, kurie tuom laiku skersai geležinkelio norėjo pervaziuoti. Iš to kilo byla teisme ir visas dalykas ėjo apie tai, ar geležinkelio sargas persergėjo su liktarnia važiuojantį furmoną, ar ne. Jeigu persergėjo, tai geležinkelio kompanija nekaltą, jeigu gi ne—tai kompanija kalta.

Teisme advokatas pradėjo seną nigerį egzaminuoti, bet senas Rastus vis savo ir "ano": naktis esą buvo tamsi, jis ėvijo prie kryžkelio ir mosavo liktarnia, bet furmonas esą neatkreipė jokios į tai atydos ir užvažiavo ant geležinkelio, o tuom tarpu užlėkė traukinys ir viską sudaužė...

Taip dalykams stovint, teismas išteisino kompaniją, nes matyt buvo, kad furmonas, nepaisydamas liktarnio signalo, pats buvo kaltas.

Po teismo perdėtinis, pasiėmęs nigerį ir padėkavojo jam, kad jis teisme taip gerai laikėsi.

— Tavo liudijimas, Rastus, buvo puikus,—sakė perdėtinis,—o aš bijojaisi, kad susimaišysi ir viską pagadysi...

— No sir, no sir!—aiškino Rastus,—aš to visai nesibijojau, bet aš bijojau, kad tas bjaurybės advokatas bile minutą galėjo manęs pasiklausti, ar mano liktarnia buvo užžiebta.... Bet to, ačiū Dievui, jis kaip sykis ir nepasiklausė....

PAS DAKTARĄ.

Nasė: Sakei man daktaras ir žadėjai, kad prašalinsi mano vyriui visus skausmus, o jis čia ir numirė....

Daktaras: Na, o argi jis dabar turi skausmus?

ROJUS.

— Na, tai kaip gyvenasi apsiženijus?

— O, puikiai! Per kiaušas dienas jos nėra namie, o per visą naktį aš sėdžiu kur kitur. Gyvename, kaip danguje.

ANT PIKNYKO.

— Ką tu mane taip žiurinėji.

— Ba man primeni patarlę: "Piknas, ale linksmas."

— O kaip aš ant tavęs pažiūriu, tai nesu tuojau atsimeina patarlę: "Kvailas, ale sveikas."

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlauskis

Generalis
Kontraktorius ir
Namų Statėjas.

2123 W. 23rd St.

EVESKIO Prekybos
Dieninė ir Vakarinė
MOKYKLĖ

Cia gali išmokti Anglų kalbos nuo pradžių iki aukšto lygio, taip pat Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Anglų Matematikos, Istorijos, Geografijos, Politinės Ekonomijos, Knygvedystės, Dailiaradžių, Laikų rašymo, Prekybos taisyklių ir tt. Cia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS. VISKAS AISKIAI NA LIEUVIŠKAI.
3106 So. Halsted St., Chicago

PHONE YARDS 2721

Dr. J. JONIKAITIS

MEDIKAS IR CHIRURGAS

3337 So. Morgan St., Chicago.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsikimšusias ir paslaptingas vyrų ligas.

DR. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.

(Gyvenimas virš Aptekos), CHICAGO.

F. P. BRADCHULIS

LAWYER

LIEUVIŠIS ADVOKATAS

30 N. La SALLE ST., CHICAGO

ROOMS 1107-1114

Telephone Franklin 1178

GYV.: 3112 S. HALSTED ST., ARTI 31st ST.

TELEPHONE YARDS 2390

JULIUS JOHNSON.

Kandidatas ant auditoriaus

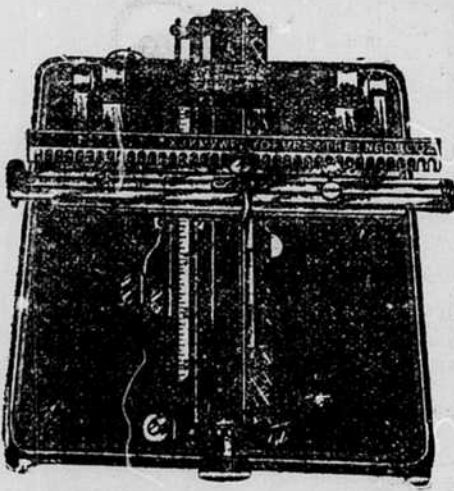
State Illinois iš republikonų partijos.

Jau pereinuose numeruose buvo rašyta, kad svarbiausi balsavimai bus seredoj, Rugsėjo 13 dieną, kurioje bus nominuoti visų ofisų ir urėdų kandidatai ateinančioms rudenio rinkimams. Todėl Rugsėjo 13-tą eikite visi balsuoti, kad pastatyti savo kandidatus ant čikietų.

Tarp daugelio kitų kandidatų į jiesko nominacijos ant State Auditor ofiso Julius Johnson kurio čia paveikslą matote. Julius Johnson yra tinkamiausias žmogus į tokį ofisą ir Rugsėjo 13 pasirūpinkite už jį balsuoti, kad jis gautų nominaciją. Julius Johnson yra fabrikantas, gabus žmogus ir laikęs ofisą prie State kasieriaus ir State sekretoriaus. Jis yra švedas, o žinote kad švedai yra gabūs ir teisingi žmonės, o į auditoriaus ofisą yra būtina reikalingas gabus ir teisingas žmogus. Kokia užduotis ir atsakomybė auditoriaus, apie tai bus sekančiame numeryje.

(Apgarsinimas).

Rašomos Mašinos.

Pigiausias ir geriausias rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už \$10.00.

Jeigu nori turėti drąsą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American" o ne sigalės!

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirka už \$100. Jos sistema taip paprasta, kaip kiekvienas, pažinęs ją, savo rankas, iš pirmo sykio atpažina, kaip su jais rašyti.

Kataloga rašomųjų mašinų ir visokių knygų

gy pristūnėdama užduky.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuolimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip.

LIETUVA PUBLISHING CO.

3252 So. Halsted str.,

Chicago, Ill.

D-re Maria Dowiat-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
1arp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1208

Valandos:
11:00 iki 12:00 val. ryto
11:00 iki 6:00 val. vak.
Nedėlioms
nuo 9:00 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5208 W. Harrison Street
Tel. Austin 731

Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarant jame Tamsiai suč. dymą 50% ant Tamsos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo \$25.00 iki \$30.00 ant orderio darytus siutus parduodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėlį dėvėtas kelnės nuo \$1.00 ir brangiau. Vaisių siutus \$2.50 iki \$7.50. Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.
Storas atdaras kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėliomis—iki 6 val. vakare.

LAIVAI RUSIŠKOS LINIJOS

Dabar jau plaukia reguliariškai

Iš Archangelsko Rusijos į Ameriką

Kas norite parsitraukti savo gimines, išbėgusius laike karės Rusijon, tai dabar galite siųsti šifkortes, o jie saugiai atvažiuos pas jus Amerikon.

Šifkortes ir pilną informaciją gausite

A. OLSZEWSKIO BANKE

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

SKAITYKITE IR PLATINKYTE

"Lietuvių Balsa"

LIEUVIŲ BALSAS ruošiasi žadinti Lietuvių tautos sąmonę ir stiprina jų dvasią, kad kantriai laukytų karo pabaigos. LIEUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulinties; jis ragina tautiečius šiuo ištrymimo metu pasimokyti iš svetintaučių, kas tik dora ir naudinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn neko, kas žemina mūsų tautą.

LIEUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės juosta ir paruošti kiekvieną Lietuvį, kad, kaip tik pailaus žvangęje ginklai, tuojau grįžtų Lietuvon, nes tėvynės žemelė, pavirtusi per karą dirvonais, prirausta duobų ir griovių, laukia ariama ir valoma, o nuglanti tėvų kapai—aptveriami. LIEUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse kuopiglausla kainą skelbimus-jieskojimus, grąžina tėvams vaikus, vaikams tėvus, padeda sprasti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIEUVIŲ BALSAS kainas: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams 2 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pusel metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.; vienam mėnesiui 45 kap. UŽSIENIUOSE metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrlium numeris 5 centas.

Iš Amerikos pinigų, laiškus gauname. Siuntinėti "Liet. Balsa" užsienius rusų cenzura nekludo.

SKELBIMŲ KAINA. Petito (smulkas rašto) eilutė (dalinant puslapi) į keturias skiltis) prieš tekstą—60 kap.; po tekstą—30 kap. Pabėgėliams, jieskantiems giminių arba darbo petito eilutė po tekstą—10 kapelių. Amerikoje prieš tekstą 50 centų, po tekstą 25 cent. petito eilutė, giminių jieskantiems po tekstą 10 centų petito eilutė.

Adresas:

"Lietuvių Balsa"

PETROGRAD, BASKOV PER., 29 RUSSIA.

PLATINKIT "LIETUVA"

SIS LAIKRODĖLIS DOVANŲ.

Kas prisiūs \$3.00 prenumerator, gaus "Lietuvą" per pusantų metų ir šį laikrodėlį dovanų.

Šis yra Ingersoll Nikelinis Laikrodėlis, visur parsiduoda po \$1.00, bet jis yra taip geras, kaip kitas už \$15.00. Gerai eina, laiką palaiko teisingai ir yra garantuotas vieniems metams. Jeigu laike metų pagesty, mes jį sutaisyime užduky.

Šių laikrodėlių turime tik 100 ant rankos, todėl pasiskubinkite, nes juos išdalinsu daugiau jų neturėsime.

Yra gera proga gauti gerą laikrodėlį užduky.

LIETUVA PUB. CO.
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

JONAS KULIS

Generališkas "Lietuvos" Agentas

kellauja po visą Ameriką. Kur jis atslankia, ten per jį galima atnaujinti, ar užrašyti "Lietuvą" arba užsisakyti visokių knygų, jam pini-
sus užimant išanksto. Už jį mes tsakome. Lietuva Pub. Co.

JUOZAPAS MOZERIS

kaipo "Lietuvos" agentas Cirero, Ill. ir apiešinėse yra įgaliuotas užrašinėti "Lietuvą", priimti prenumeratorius, apgarsninus ir pardavinėti knygas. Lietuva Pub. Co.

Vėšiausia Vieta. Tai MILDOS TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Jei vasaros laike yra per karšta, tai atleikite į MILDOS TEATRĄ, o čia rasite vėšiausią vietą, atsivėdinti ir pamatyti gražesnę Teatrą negu vidurmiestyje.

Kainos šokioms dienoms
5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėlioms
10c balkonas, 15c žema.

Prasideda 7 valandą kas vakaras. Subatom ir nedėliomis 2 val. po pietų.

Jei liuosame laike nori pasisėdėti, atsivėdinti ir užmirti savo nesmagumus, tai ateikite į

MILDOS-TEATRĄ.

!! Pranešimas !!

Šiuomi pranešu, kad nuo pradžios Rugsėjo mėn. perkeliu savo ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 333

Dr. P. WIEGNER

"DRAUGAS"

Lietuvių Katalikų Savaitinis Lalkraštis "Draugo" sanderbininkų skačiuje yra rimčiausieji ir žymiausieji Lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame parduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svaistomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams, \$1.00 pusel metų. Kitose šalyse \$3.00 metams, \$1.50 pusel metų. Pajūrejiui siunčiame vienas numeris veltui. Adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 48th St., Chicago, Ill.

Canal 2113

DR. A. YUŠKA

LIEUVIŠIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.

CORNER 18th STREET

A. OLSZEWSKIO BANKAS

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Isteigtas 1893 metų

\$500,000.00 vertės naujausių ir didžiausių namų ant Bridgeporto yra šio Banko savastim.

PRIMA pinigų taupinimui nuo \$1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus. Stato ir kitiems namus ir storus ant lengvų išmokėčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigų, paliktus kituose bankuose.

SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto greitai, saugiai ir pigiai.

PARDUODA Šifkortes iš Rusijos ir į Rusiją ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus.

PADARO Dovieernastis ir visokius kitus rejeentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtame Banke, prie kurio nė vagis, nė ugnis negali prieti. Boxai yra saugiam užkavojimui svarbių dokumentų, pinigų ir kitų brangenybių.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šiame Banke per laiškus pasidėti ir atsiimti pinigų. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

BANKOS VALANDOS:

Panėdėliais, Seredomis ir Pėnyčiomis nuo 8 r. iki 6 v. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 r. iki 9 v. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Dovana nuo SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE KALENDORIUS 1916 metams.

Tokio KALENDORIAUS lietuviai dar neturėjo, nes nebuvo kas gali toki išleisti. Greta įdomiai parinkty reikalingų kalendoriui žinių, jame yra keletas skyrių, kuriuose telpa įvairūs labai naudingi pasiskaitymai: apysakos, eilės, straipsniai iš istorijos, higienos, draugijinio gyvenimo ir tt. S.L.A. Kalendoriujie rasite straipsnius geriausių rašytojų amerikiečių.

"S.L.A. KALENDORIUS", gražiais spalvuotais viršialais, 240 puslapių, didelio formato ir gražios popieros, gaunamas visur, pas visus agentus, S.L.A. kuopose, visuose lietuviškuose knygynuose. Todėl reikalaukite jo. Jei negautumet pas savo knygų agentus, tai reikalaukit tiesiog pas mus. KAINA TIKTAI 25 centas. Agentams rabatas.

Kreipkitės:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th St. - New York, N. Y.

JUOZAS A. AMBROSIOUS

Attorney At Law

LIEUVIŠIS ADVOKATAS

(A. OLSZEWSKIO BANKE)

3252 So. HALSTED ST.

TELEFONAS DROVER 700 - CHICAGO, ILL.

Ofiso Valandos:

Kasdien iki 6 val. vakare; Utarninkais, Ketvergais ir Subtomis iki 9 val. vakare.